

ETI UTRIP

Glasilo koncerna ETI | letnik XXXVII | ISSN 1580-4879

osrednje teme:

- Utrinki leta 2017
- Obiskal nas je predsednik vlade
- Prejeli smo certifikat za ISO TS 16949
- Študij MBA



Uvodnik



»Upam, da boste v prihodnjem letu delali napake. Ker, kadar delamo napake, ustvarjamo nove stvari, poskušamo nove stvari, se učimo, živimo, premikamo meje, spreminjamo sebe in spreminjamo svoj svet.«

Neil Gaiman

Uredništvo Utripa vam želi lepe praznike ter veliko sreče in uspehov v letu 2018.

v imenu uredniškega odbora
Sabina Pešec

Kazalo

Utrinki leta 2017	5
Obisk predsednika vlade na Izlakah	7
Podelitev certifikatov prvim green beltom v ETI d.d.	8
Prepoznavanje naših (edinstvenih) prodajnih prednosti - PROJEKT USP	10
Nove pridobitve ETI B.....	11
Novi mejniki v razvoju podjetja ETI Prostik.....	12
Sejem SPS drives Nurnberg 2017	13
Jubilejni sejem energetike ENERGETAB 2017 je za nami	14
Napovednik novih izdelkov SI	15
Inovatorji.....	16
Vpeljava sistema vodenja kakovosti po ISO TS 16949 v ETI d.d.	17
ZLATA INOVACIJA – rezultat dobrega timskega dela.....	18
Čistilno - zlagalna naprava za tripolno sponko	19
Nova generacija orodij za perforacijo talilnih elementov	20
Avtomatizacija EFD 8, 10	21
Delovni koledar	22
Študij MBA	24
ETI štipendira.....	25
Analiza zadovoljstva uporabnikov IT skupine ETI.....	26
Promocija zdravja	27
Dan najlepših sanj.....	28
Obisk dobrega moža	29
Pohodi.....	30
Ko prestopiš mejo normalnega (do Portoroža po "malo" daljši poti)	32
Po Sloveniji - Planica, Vikersund	34
40-letnica Pankrtov, dvorana Stožice, 20. 10. 2017	35
Z nahrbtnikom po Vietnamu.....	36
Sweet energy – knjiga receptov, ki navdihuje – Nordijske države, prvič.....	38
Aktivnosti gasilcev PIGD ETI Izlake v letu 2017	40
Memento	41
Od oktobra do decembra 2017 so se upokojili	42
Nagradna križanka.....	43

Časopis Utrip izdaja ETI, d.d. Izlake

Naklada: 2000 izvodov, časopis izhaja četrtletno

Uredniški odbor: Matija Strehar, Jani Braune, Polona Škrinjar, Jernej Kovačič, Rosita Razpotnik

Urednica: Sabina Pešec

Prelom, grafična priprava in tisk:  grafex agencija | tiskarna

Mag. Tomaž Berginc, predsednik uprave ETI

Rafael Kogej, član uprave ETI

Ostanimo večno mladi



Henry Ford, ustanovitelj ameriškega avtomobilskega giganta Ford in oče tehnologije tekočega traku, je nekoč dejal: »Vsakdo, ki se neha učiti, postane star, ne glede na to, ali jih šteje 20 ali 80. Vsakdo, ki se neprestano uči, ostane mlad«. A učijo se ne le posamezniki, ampak tudi skupine, v našem primeru oddelki in celotna podjetja. In samo podjetja, ki sledijo tej Fordovi filozofiji, ki se stalno prenavljajo in nadgrajujejo in tako ostajajo večno mlada, so tista, ki na trgu dolgoročno zmagujejo. Takšna podjetja med drugim odlikujejo odprtost za spremembe, inovativnost pri soočanju z ovirami in timsko delo pri iskanju in uvajanju rešitev. Kako pa nam gre v ETI-ju? Rezultati kažejo, da smo v letošnjem letu v proizvodnji uspešno osvojili principe vitke proizvodnje in hkrati pospešeno uvajali koristne predloge in izboljšave. Poleg tega smo na področju vodenja kakovosti vpeljali nov standard za področje avtomobilske industrije, v naše poslovne procese uvedli 6 sigma metodologijo in s pomočjo strateških in drugih projektov v vsakdanje delo uvedli prenekatero novo orodje in rešitev. Ob pogledu na preteklo leto torej lahko s ponosom ugotovimo, da smo v ETI-ju veliko dosegli in se pri tem tudi veliko naučili.

Hiter pregled rezultatov nam pokaže, da smo tudi v drugem letu strateškega obdobja uspešno uresničevali načrtano strategijo povečanja prodaje. V 2017 so tako prodajni rezultati skupine ETI ponovno rastle z dvomestno številko, lahko se pohvalimo tudi, da smo ambiciozen in zahteven plan celo presegli. Največjo rast v primerjavi z lani smo ustvarili na ostalih trgih zahodne Evrope in Balkanu, najnižja pa je bila zabeležena na trgu Nemčije. Začelo je poslovati naše novo samostojno podjetje na Češkem, ki bo v prihodnosti dobilo še pomembnejšo vlogo. Podobno spremembo načina poslovanja predvidevamo tudi v Avstriji. Programsko gledano smo bili najbolj uspešni pri prodaji stikalne tehnike, ki je zrastle več kot za petino, presegli smo tudi plan prodaje ostalih elektrotehničnih izdelkov, nekoliko nižja je bila le rast prodaje varovalk in tehnične keramike. K lepim rezultatom so, poleg trdnega dela, precej prispevale tudi ugodne razmere na trgu. In poraja se vprašanje, ali smo to obdobje konjunkturo resnično optimalno izkoristili, saj smo zaradi povečanja zamud pri dobavah in manjkajočih zalog izdelkov marsikatero prodajno priložnost morali izpustiti iz rok. Hkrati se kljub zelo dobrim prodajnim rezultatom še naprej soočamo s padanjem ravnih cen, kar je predvsem posledica nadaljnega širjenja agresivne cenovne politike globalnih proizvajalcev stikalne tehnike iz vzhodnih na trge zahodne Evrope in izjemnega padca cen v fotovoltaičnem sektorju (cene so se znižale za več kot desetino). Padanje cen naših izdelkov je problematično tudi zato, ker so se po drugi strani v letošnjem letu cene surovin (predvsem barvnih



kovin) dvignile bistveno bolj, kot je bilo pričakovano, in te razlike s pomočjo dodatnih nabavnih prihrankov enostavno ni bilo mogoče pokriti.

Bistveno uspešnejši pa smo bili pri optimizaciji proizvodnih procesov, kjer dosedanja vpeljava vitkih linij kaže nadpovprečne rezultate. Zaradi vseh sprememb v proizvodnih procesih, ki jih le-ta prinaša, se je za enega najpomembnejših dejavnikov uspeha izkazala komunikacija z zaposlenimi. Potekala je na več načinov od rednih dnevnih delovnih sestankov do sestankov uprave s predstavniki IO Sindikata in Sveta delavcev. Hkrati smo izboljšali plačni sistem, ki sedaj vključuje bolj sistematičen način spodbujanja delovne uspešnosti. S pomočjo teh in drugih ukrepov smo planirani dvig produktivnosti praktično podvojili in ustvarili bistveno višje prihranke, kot smo načrtovali. Del teh prihrankov je bil seveda razdeljen med zaposlene preko povišanih izplačil variabilnega dela plač, napredovanj in ostalih oblik nagrajevanja. Povprečni dvig plač na letnem nivoju je bil tako skoraj 5%. Uvedba vitkih linij pa je le eden izmed načinov, s katerim v ETI-ju izboljšujemo sistem kakovosti. Pomembnejši novosti na tem področju v letošnjem letu vsekakor predstavljata uvedba 6 sigma metodologij in praks v naše poslovne procese in vpeljava sistema vodenja kakovosti po ISO TS 16949 za posebne zahteve avtomobilske industrije, za katerega smo konec oktobra že prejeli certifikat.

V ETI-ju se zavedamo, da naši kupci iščejo vedno nove rešitve, in te jim lahko ponudimo le s pomočjo stalnega učenja, inovativnosti in timskega dela. Inovativnosti nam gotovo ne manjka, kar med drugim potrjuje tudi ponovno zlato priznanje GZS za najboljšo inovacijo na državni ravni, ki ga je osvojila ekipa iz tehnične keramike, in mnogi v letošnjem letu udeleženi koristni predlogi. A inovativnost ne sme ostati le v domeni razvoja in tehnologije, za napredek, izboljšanje proizvodnih in poslovnih postopkov in rešitev smo odgovorni vsi, vseh 2000 sodelavcev skupine ETI. Šteje vsaka pobuda, vsak predlog in vsaka iskrica, pa naj prinaša ogromne prihranke (ali prihodke) ali pa samo spremembo delovnega procesa, ki nekomu olajša delo. Prav vsaka je pomembna in na vodjih je, da jih primerno obravnavajo in poskrbijo za njihovo uresničitev. Le na ta način bomo namreč ohranili okolje, znotraj katerega se bomo vsi lahko stalno učili, iskali nove rešitve in se nadgrajevali – in to počeli skupaj, kot ekipa. In tako ostali, kot pravi Henry Ford, večno mladi.

Drage sodelavke in sodelavci,
želiva vam ustvarjalno, uspešno in srečno leto 2018.

Mag. Matej JUVAN, direktor ETI PROPLAST d.o.o.

Poslanica vodstva ETI PROPLAST



V letu, ki se od nas posavlja smo s skupnimi močmi dosegli visoko zastavljene cilje, za kar se vsem vam iskreno zahvaljujem.

Uspešno smo realizirali investicije v visoko tehnološko opremo, ki nam bo v prihodnje služila za lažje in kakovostnejše delo.

S timskim delom, ustrezno komunikacijo in učinkovitostjo pri delu bomo nadaljevali tudi v prihodnje, saj s svojim znanjem sodelujemo pri vseh pomembnejših strateških projektih v koncernu. V letu, ki prihaja, nas čaka veliko dela, a skupaj bomo zmogli.

Naj v teh prazničnih dneh zaželim prečudovite božične praznike vam in vašim domačim ter zdravja polno prihajajoče leto 2018.

Janez Beja, predsednik SD ETI PROPLAST

Poslanica predsednika SD ETI PROPLAST



ko se ozremo nazaj na preteklo leto, opazimo, da čas prehitro mineva in že vstopamo v novo leto. Leto ki se izteka, ni prineslo velikih nepričakovanih sprememb in tega si želimo tudi v letu 2018.

V letu 2018 imejte v spominu naslednje misli:

- Preden spregovoriš, poslušaj.
- Preden kritiziraš, počakaj.
- Preden obupaš, poskusi.

Spoštovane sodelavke in sodelavci, zato vam ob prihajajočih praznikih želim obilo družinske sreče in notranjega miru. V letu 2018 pa vam želim zdravja in medsebojnega spoštovanja, ker le tako bodo ure, dnevi in meseci kratki in prijaznejši.

Naj bo novo Leto 2018 mirno, zadovoljno, predvsem pa zdravo!

Mateja Gerečnik, predsednica SKEI ETI

Poslanica predsednice SKEI ETI

Novo leto je pred nami. Nepopisano. Napolnimo ga lahko po svoje. Pogumnejše odločitve prinašajo večje rezultate.

Misel velikega alpinista naj vam da upanje, pogum in moč. Vse se da, če se tako odločimo.

»Skozi čas spoznaš rahlo razliko, med držanjem za roke in oklepanjem duše. Spoznaš, da ljubezen ne pomeni opiranja in da družba ne pomeni varnosti. Spoznavati začčenjaš, da poljubi niso pogodbe in darila niso obljube. Priznavati začčenjaš svoje poraze z dvignjeno glavo in odprtimi očmi, s pokončno držo odraslega, ne s potrlostjo otroka. Naučiš se graditi vse svoje poti danes, ker so jutrišnja tla preveč negotova za načrtovanje. Čez nekaj časa spoznaš, da te celo sonce opeče, če se mu predolgo izpostavljaš!

Zato zasadi svoj vrt in okraši svojo dušo, namesto da čakaš, da ti nekdo drug prinese rože in nauči se, da resnično lahko zdržiš, da si resnično močan in da si resnično vreden. (T. Humar)«

Obilo pridelka na vrtovih, ki jih boste zasadili v letu 2018.

Miha Gošte, predsednik KPS ETI

Poslanica predsednika KPS ETI



V letu 2018 se ne omejujte s prepričanji drugih, imejte svoje sanje. V novem letu se Vam sanje naj uresničijo in živite polno življenje ob realizaciji pogumnih odločitev, ki Vas naj osrečuje

Želim Vam vesel božič in srečno 2018.

Sabina Pešec

Utrinki leta 2017

Ustanovitev hčerinske družbe na Češkem

Začetek letošnjega leta smo na češki trg vstopili samostojno, z lastnim podjetjem ETI Elektroelement CZ. Dejavnosti podjetja, ki ga vodi Jaroslav Šuda, so zastopanje ETI na češkem trgu, tehnična podpora kupcem in investitorjem ter izvajanje predprodajnih, prodajnih in poprodajnih aktivnosti. Na trgu nastopamo s celotnim naborom izdelkov izključno pod blagovno znamko ETI. Trenutno naše češko podjetje zaposluje tri prodajne inženirje, ki pokrivajo posamezna geografska področja in vsakodnevno obiskujejo kupce ter iščejo nove priložnosti za rast prodaje na tem trgu. Prodajna strategija za leto 2017 je bila osredotočena na prodajo do trgovcev, elektrodistribucij ter tudi do drugih prodajnih kanalov, predvsem elektroinstalaterjev in izdelovalcev elektro omar. Prvo leto samostojnega nastopanja na češkem trgu je prineslo pozitivne rezultate. Imamo kompetentno prodajno ekipo, ki iz meseca v mesec pridobiva nove kupce. Z njimi ustvarjamo rast prodaje, ki je dobra osnova za nadaljevanje rasti tudi v prihodnje.



Končan postopek prodaje ETI-ja

Začetek maja je večinski lastnik družbe ETI Elektroelement d.d., nizozemski FUSE C.V., po uspešnem prevzemnem postopku in predlogu izključitve manjšinskih delničarjev družbe, postal 100-odstotni lastnik družbe ETI Elektroelement d.d..

Nadgradnja transakcijskega sistema in povezanih rešitev

V maju smo nadgradili transakcijski sistem Infor ERP LN iz verzije 6.1 v verzijo 10.5. Nova verzija prinaša veliko tehničnih sprememb in izboljšav, ki nam omogočajo večjo fleksibilnost pri delu, po drugi strani pa zaradi druge (večnivojske) tehnologije beležimo počasnejše delovanje na nekaterih delih rešitev. Po stabilizaciji sistema se intenzivno ukvarjamo z optimizacijami delovanja sistema, pa tudi uvedbo novih ali spremenjenih procesov, kar od nas zahteva situacija na trgu. Del nadgradnje ERP-sistema so bile tudi spremembe ali dograditve vseh povezanih sistemov, kot so iWare skladiščni sistem, BI-sistem, HP-sistem za letno planiranje ... Kot vsak kompleksen projekt so tudi nadgradnjo ERP-sistema spremljale nepredvidene težave, ki smo jih sproti reševali interno in s pomočjo zunanjih sodelavcev. V tem trenutku je sistem stabilen. Kot je bilo že omenjeno, nudi veliko izboljšav, ni pa še čas, da smo s tem zadovoljni, zato nas čaka še veliko dela, da bomo sisteme uglasili do te mere, da bo raven zadovoljstva nad rešitvami bistveno višja, kot je bila v prejšnjih verzijah.



ETI odprl prvo spletno trgovino

Novi poslovni in prodajni modeli in vse večja uporaba interneta tudi kot orodja za nakupovanje terjajo od nas, da se tem trendom prilagodimo. Zato smo na spletni strani našega romunskega hčerinskega podjetja (www.etigroup.ro) testno implementirali platformo za celovito izvedbo spletne prodaje, jo povezali z našim programom za pripravo cenikov in zalogami njihovega sistema za spremljanje zalog CIEL. S tem smo uporabniku omogočili, da vedno vidi ceno z izbranim popustom in zalogo, tako tisto na lokalnem skladišču v Romuniji kot tudi status zaloge iz centralnega skladišča na Izlakah. V letošnjem letu so spletna naročila sicer majhna, vendar pa stranke cenijo objavljen podatek o zalogi, zato je precej naročil tudi neposredno po elektronski pošti in telefonu.

Prenova orodjarne

V orodjarni smo v zadnjih letih precej spremenili, predvsem z namenom doseči večjo učinkovitost oziroma produktivnost. S tem namenom smo realizirali tudi pet pomembnih investicij: prenovili smo prostor finih obdelav (žična in potopna erozija), povezali strojno obdelavo in lansirnico (odstranitev vmesnega zidu), investirali v novo CNC-prebijalko in najnatančnejši 5-osni rezkalni CNC-center ter v nov centralni hladilni sistem. Z investicijami v strojni park zvišujemo zmogljivosti, zmanjšujemo kooperacijo in močno povečujemo natančnost izdelave, ki je nujna za zagotavljanje zahtev naročnika. Smer je prava in želimo si še podobnih obdobji, da bomo na koncu tam, kjer si zaposleni in lastniki želimo biti.

**Dan inovativnosti GZS ETI-ju ponovno prinesel zlato**

Naši inovatorji so se tudi letos uvrstili med najboljše v državi ter se z letošnjih nacionalnih podelitev priznanj GZS za najboljše inovacije ponovno vrnili z zlatom. In tudi letos priznanje ni šlo v roke enega samega človeka, ampak v roke ekipe oziroma tima, kar ponovno dokazuje, česa vsega smo v ETI-ju sposobni, če le združimo moči. Zlato priznanje so prejeli inovatorji Gregor Ceglar, Jure Raspotnik, Damjan Strmljan, Samo Urbanija, Maja Macerl, Franci Ocepek, Ines Bantan, Simon Lebar, Joži Prašnikar in Peter Bregar, naslov nagrajene inovacije pa je Razvoj tehnologije za izdelavo in obdelavo termostatskih elementov. Ta tehnologija izdelave in obdelave palčk in cevč je popolna novost v keramični industriji. V naši liniji je tudi 100-odstotna optična kontrola, ki je konkurenca ne ponuja, zato kupec z našimi izdelki nima nobenih težav. S pomočjo večgnezdnega orodja za ekstrudiranje izdelkov in hitrega odžiga izdelkov tako zagotavljamo visoke zmogljivosti, pravočasne dobave in vrhunsko kakovost.

ETI je gostil člane Matične sekcije elektroinženirjev IZS na temo »Projektiranje in vzdrževanje enosmernih tokokrogov«

Pridobivanje električne energije iz obnovljivih virov (sončnih in vetrnih elektrarn) predstavlja nove izzive pri projektiranju in vzdrževanju elektroenergetskih sistemov in v praksi se pogosto zgodi, da je vgrajena električna zaščita tokokrogov DC neustrezna in celo predstavlja vir nevarnosti. Zato se je Inženirska zbornica Slovenije (IZS) obrnila na ETI, da jim delimo naše znanje in izkušnje, in tako smo v septembru organizirali izobraževanje, ki je potekalo pri nas na Izlakah. Udeležilo se ga je preko 20 projektantov. Izobraževanje smo zaključili z ogledom proizvodnje, s katerim smo jim pokazali, da je ETI sodobno in kompleksno podjetje, kjer vse temelji na domačem znanju.

**Prvi uspešno zaključeni projekti usposabljanja six sigma.**

Strateški projekt »Implementacija metodologije six sigma v poslovne procese ETI-ja«, ki se je začel oktobra 2016, je v letu 2017 vključeval usposabljanje treh skupin green beltov, oziroma 39 udeležencev. Usposabljali smo vodje projektov in zahtevnejših nalog, vodje timov in delavnic, vodje delovnih skupin in vključili vse pomembnejše poslovne procese, od razvojnih in proizvodnih do manj tehničnih strokovnih služb. V začetku novembra je prva skupina green beltov uspešno zaključila učne six sigma projekte.



Sabina Pešec

Obisk predsednika vlade na Izlakah

V začetku decembra nas je v sklopu enodnevnega obiska Zasavja obiskala vladna ekipa pod vodstvom predsednika vlade dr. Mira Cerarja.

Vlada je prvi torek v decembru obiskala Zasavje. Obisk se je pričel s posvetom Zasavje - regija startupov v Trbovljah, kjer so med drugim sodelovali predsednik vlade dr. Miro Cerar, gospodarski minister Zdravko Počivalšek in okoljska ministrica Irena Majcen. Premier je na posvetu povedal, da bo vlada do konca januarja pripravila akcijski načrt za zagonska podjetja z naslovom Slovenija dežela startupov. Po posvetu pa si je predsednik vlade ogledal še tri najpomembnejša zasavska podjetja, trboveljski Dewesoft, Steklarno Hrastnik in seveda največje zasavsko podjetje, izlaški ETI.

Predsednik vlade se je seznanil z delovanjem skupine ETI in načrti za prihodnost, mag. Tomaž Berginc pa mu je predstavil tudi predloge za izboljšanje poslovnega okolja, ki bi olajšala poslovanje velikim podjetjem, kakršno je ETI. Premier je povedal, da se vlada z mnogimi od teh predlogov že ukvarja in tudi že ima določene rešitve. Na koncu si je vladna ekipa ogledala tudi proizvodne prostore največjega zasavskega podjetja, kjer nas trenutno dela skoraj 1200 ljudi. Premier je bil nad tem, kar smo na Izlakah dosegli, vidno navdušen, ob tej priložnosti pa je tudi poudaril, da je njegova ekipa podjetjem, kot je ETI, vedno na voljo.



Marija Pihler

Podelitev certifikatov

prvim green beltom v ETI d.d.

Kompetence, ki jih nosi naziv »Green belt six sigma« je z uspešno zaključenimi projekti, tako po metodološki kot vsebinski strani, pridobilo prvih dvanajst udeležencev usposabljanja v ETI d.d. Za pridobljene kompetence so na uradni podelitvi prejeli certifikat »Green Belt six sigma«.

Strateški projekt »Implementacija metodologije six sigma v poslovne procese ETI-ja« aktivno poteka od oktobra 2016 dalje. V prvem letu smo izvedli usposabljanja o metodologiji six sigma za višje in srednje vodstvo, v letu 2017 pa nadaljevali z usposabljanjem green in black beltov

Green belt je strokoven poznavalec pristopov, načinov dela ter statističnih in nestatističnih orodij, ki jih uporablja metoda six sigma na področju vodenja projektov in procesov ter ima ustrezno znanje za uspešno vodenja tima. Dotična znanja in veščine pridobi na desetdnevem usposabljanju, ki obsega predavanja, izvajanje simulacij ter učnih primerov. Obenem vsak udeleženec tega usposabljanja pridobljeno znanje uporabi v praksi, z vodenjem učnega six sigma projekta aktualne vsebine. Za pomoč pri izvajanju učnega projekta nudimo enkrat do dvakrat mesečno coaching s strani izvajalca usposabljanja. Uspešen zaključek projekta tako po metodološki kot vsebinski strani je pogoj za zaključek usposabljanja in pridobitev certifikata »Green belt six sigma«.

V letu 2017 je potekalo usposabljanje treh skupin green beltov, skupno 39 udeležencev. V usposabljanje smo vključili vodje projektov in zahtevnejših nalog, vodje timov in delavnic, vodje delovnih skupin itd., vključujoč skorajda vse poslovne procese, tako proizvodno-tehnične kot tudi logistične, nabavne in prodajne ter procese marketinga, kakovosti, ekonomike, kadrovskega zadev in IT. Obenem smo v okviru učnih projektov z metodologijo seznanili več kot 100 sodelavcev, članov projektovnih timov.

V začetku novembra je prva skupina green beltov uspešno zaključila učne six sigma projekte. Pogoji za uspešen zaključek projekta so bili poleg doseženega vsebinskega cilja projekta tudi v

GREEN BELT	Projekt Six-sigma	CHAMPION	SPONSOR
1 Aleksandra Povše	Skrajšanje časa od pojava nove generacije izdelka v katalogu do dejanskega začetka prodaje	Aleksander Čilenšek	Eleonora Kramar
2 Borut Drnovšek	Poenotenje čelnega potiska ETI modularnih izdelkov	Borut Drnovšek	Eleonora Kramar
3 Borut Markošek	Sistem usposabljanja zaposlenih na DM raziskovalec / razvijalec (EI)	Viktor Martinčič	Viktor Martinčič
4 Boštjan Županec	Izboljšava procesa brizganja držala EFD iz materiala BMC	David Krajc	Matej Juvan
5 Brigita Groboljšek	Obvladovanja procesa od izdaje naročila ETI d.d. do dobave materiala/ izdelkov in izstavitve računa ETI ELB s.r.o.	Olga Ferk	Olga Ferk
6 Irena Ramšak	Definiranje/ optimiranje parametrov mase PG2 ali tehnoloških parametrov	Jože Kastelic	Rafael Kogej
7 Matic Bajda	Optimizacija konstrukcije 1500V NV tal. VI. Za zadostitev UL standardom	Aleksandra Povše	Rafael Kogej
8 Matjaž Rataj	Odprava naplavin na steatitnem materialu (ST- HP, ST-SP)	Matjaž Rataj	Mitja Brodar
9 Miran Dolinšek	Tehnična potrditev ETIMAT C25 pred uvedbo v redno proizvodnjo	Rafael Kogej	Rafael Kogej
10 Nejc Herman	Priprava rednih odprem dan pred odpremo na primeru Garo AB in AS	Jernej Kovačič	Damjan Podbregar
11 Nejc Štrovs	Ocena izboljšav releja s torzijsko vzmetjo glede na trutno izvedbo - 35 Ω	Sandi Klinc	Rafael Kogej
12 Said Beganović	Analiza ustreznosti kontrole kakovosti EFD14 in EFD22 z merjenjem upornosti	Peter Benko	Peter Benko

celotni pripravljen projektni obrazec, ki odraža obvladovanje metodoloških pristopov six sigma ter predstavitevno poročilo.

Najvišje vodstvo, sponzorji in championi že na mesečnih pregledih projektov six sigma redno spremljajo napredek na projektih. Green beltii zgoščeno poročajo o aktivnostih v preteklem mesecu, stanju na projektu, planu nadaljnjih aktivnosti in eventualnih ovirah.

Prvih dvanajst green beltov je predstavilo zaključke projekta in oddalo projektno dokumentacijo do roka sredi novembra. 21. novembra 2017 je tako v okviru zaključnega dogodka prejelo s strani uprave ETI-ja certifikate »Green belt six sigma« dvanajst sodelavcev.

Glavna spoznanja green beltov pri izvedbi prvih učnih projektov six sigma, kot so jih povzeli sami v

zaključnem poročilu, so bila naslednja:

- *treba si je vzeti čas za definiranje problema, sicer je širina problema prevelika in ne gremo v globino;*
- *projekti six sigma se ukvarjajo z ozkim področjem, a zelo globoko;*
- *zastavljen projekt je bil preširok, potrebno je bilo zoženje;*
- *projekt nas je pripeljal do novih spoznanj kljub prepričanju, da »že« vse vemo;*
- *vsak član tima mora opraviti svoje delo;*
- *projektne vodje mora biti dober poznavalec procesa;*
- *motivirani člani tima in redno srečevanje projektne skupine je pomembno;*
- *število članov tima je bilo preveliko;*
- *timsko delo nam ni tuje, a sta potrebni resnost in dobra časovna organiziranost članov;*





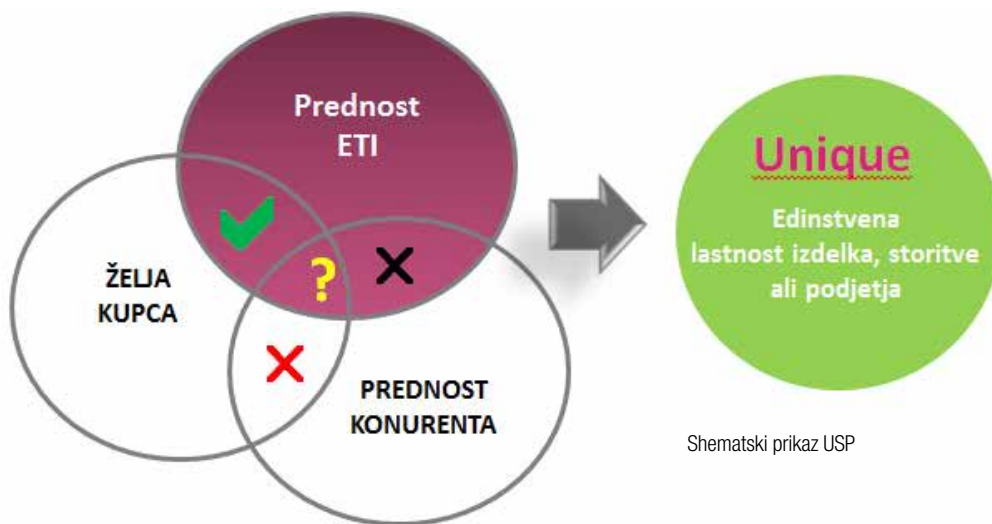
- *timsko delo je pomembno, saj skupaj pridemo hitreje do rešitev, več glav več ve;*
- *statistika včasih odkrije kaj, kar očem ostane skrito;*
- *statističnega orodja so uporabna za učinkovito obdelavo velikega števila podatkov;*
- *potreben je večji obseg vzorcev v fazi measure;*
- *pridobivanje podatkov je izziv;*
- *potreben je večji obseg analiz, ki omogoči raziskavo natančnega vzroka napake;*
- *pri izvajanju projekta se omejiti na enega ali dva vplivna dejavnika;*
- *v fazi define si moramo znati zastaviti cilj in pot;*
- *problemov smo se lotili postopoma;*
- *naučili smo se opredeliti najprej problem, nato vzroke in simptome, šele zatem v rešitve;*
- *določena orodja se lahko uporabijo tudi pri projektih na neproizvodnih procesih;*
- *uporaba six sigma pristopov je priporočljiva pri vsakodnevnem delu.*



Velika vrednost vseh projektov je poleg doseganja definiranih ciljev tudi v natančnih opisih procesov v know-how-u o detajlih njihovega delovanja, v množici novih spoznanj ter ovrženih dogmah. Vsak projekt v zaključku opredeli tudi predloge oz. izhodišča novih six sigma projektov. Zato je celoten arhiv projektov six sigma na projektnem portalu Prosis.

Kot vodja strateškega projekta six sigme iskreno čestitam vsem prejemnikom certifikata »green belt six sigme«. Obenem vam želim učinkovito rabo pridobljenega znanja tako pri vsakodnevnem delu kot vodenju projektov in zahtevnejših nalog in s tem čim več uspeha in zadovoljstva pri vašem delu.





Aleksandra Povše

Prepoznavanje naših (edinstvenih) prodajnih prednosti -

PROJEKT USP

Za (nadaljnje) doseganje ambiciozno zastavljenih ciljev poleg izvrstnih izdelkov, zanesljive kakovosti in (čim) krajših dobavnih rokov potrebujemo tudi učinkovite trženjske pristope in trženjska orodja.

Iz funkcijskih strategij prodaje in trženja (Strateški dokument ETI za obdobje 2016–2020) zato izhaja še ena naloga, ki je bila v I. 2017 realizirana; projekt USP. Gre za teoretičen koncept, ki smo ga z raziskovalno naravnano nalogo operacionalizirali in udejanjili.

Kratica USP v angleškem jeziku pomeni »unique

ustvarjanja zanimivih marketinških zgodb in orodje za doseganje trženjskih ciljev. USP se lahko uporablja kot prodajni argument, s katerim lahko bistveno izboljšamo svoj pogajalski položaj. Tako lažje prepričamo nove kupce in posledično povečamo prodajo.

najučinkovitejše marketinške zgodbe in dodane vrednosti v očeh kupca.

Pri tem je razumljivo, da storitveni del temelji na predpostavkah:

- Različni kupci imajo različne nakupne preference.
- Prodajni kanal dovolj reprezentativno odraža



selling proposition« ali »unique selling point«, kar v prevodu pomeni »edinstvena prodajna prednost« (krajše EPP).

USP ali edinstvena prodajna prednost je jasna opredelitev edinstvenih lastnosti naših izdelkov, storitev ali podjetja. Poenostavljeno povedano, največ prodajo tisti, ki znajo povedati, zakaj naj kupec kupi ravno pri njih in ne pri konkurenci.

Edinstvenost, po kateri kupci takoj ločijo naše izdelke od izdelkov drugih podjetij, je seveda težko doseči – še posebej v poslovnih dejavnostih, kot je naša. Zato je zelo pomembno, da poznamo in razumemo uporabno vrednost izdelka (ustvarjanje vrednosti v očeh kupca).

Dober USP je izjemno učinkovito orodje

V projektu smo tako sledili dveh ciljem, in sicer:

- 1) opredelitev USP v oskrbi oziroma storitvi: razvoj ideje in priprava predloga ciljnim skupinam kupcev prilagojenega prodajnega in operativnega modela oskrbe;
- 2) opredelitev USP v izdelkih: opredelitev prednosti izdelka z namenom učinkovitejše prodaje (zagotoviti prodajne argumente).

Rezultat projekta USP v storitvenem delu je izgradnja matrike preferenc po prodajnih kanalih. Opredelili smo pomembnejše prodajne kanale in s sistematičnim delom na projektu identificirali pet najpomembnejših preferenc za vsak prodajni kanal.

Taka sistematizacija prodajalcu omogoča prepoznavanje najpomembnejših nakupnih meril glede na vrsto kupca ter ustvarjanje

preferenc kupcev istega prodajnega kanala.

- Zadovoljevanje nakupnih preferenc vpliva na nakupno odločitev in zadovoljstvo kupca.

V drugem delu smo identificirali pozitivne lastnosti in uporabno vrednost izdelka ter pripravili dokument, ki je objavljen v naših katalogih. Novost je identifikacija (edinstvenih) lastnosti oz. prednosti izbranih izdelkov v primerjavi s konkurenco. Izdelan je bil interni dokument, v katerega imajo vpogled vsi prodajalci koncerna. USP je zgodba, ki jo je treba stalno nadgrajevati in dopolnjevati. Kot je rekel g. Winston Churchill: »To ni konec. To ni niti začetek konca. Morda pa je konec začetka.« S projektom smo začrtali pot, pomembno je, da jo nadaljujemo v rednih delovnih procesih.

Miodrag Stojković

Nove pridobitve ETI B

Aprila letos je hčerinsko podjetje ETI B Srbija postalo bogatejše za dva nova sodelavca. Na pobudo direktorja Stojkovića so zaposlili dva inženirja, Ivana in Jeleno.

Ivan Kovačević

Ivan je rojen 12. junija 1983 v Nikšiću. V Beograd je prišel z željo, da konča šolo, izpopolni svoje znanje elektrotehnike in v vseh pogledih napreduje. V Črni gori je za sabo pustil kariero rokometnega vratarja in leta 2013 diplomiral na Visoki strokovni šoli elektrotehnike in računalništva v Beogradu ter pridobil naziv strokovnega inženirja elektrotehnike in računalništva – energetika. Odločil se je za nenavaden korak in kmalu po diplomiranju (leta 2014) odšel v Rusijo, kjer je kot vodja gradbišča vodil veliko število zaposlenih in eno večjih gradbišč. Na koncu leta 2016 se je vrnil v Srbijo, da bi si ravno tu ustvaril svoje družinsko gnezdo. Aprila 2017, po več poslovnih priložnostih, je podjetje ETI B objavilo razpis, na katerega se je Ivan tudi prijavil. Po nekaj krogih je na direktorja Miodraga Stojkovića Ivan naredil vtis odločne in sposobne osebe, ki si zasluži svojo priložnost v tem podjetju. Po štirih mesecih, kolikor je Ivan v podjetju, je napredoval tako v tehničnem kakor tudi v komercialnem delu, pri čemer so mu veliko pomagali sodelavci in direktor Stojković. Podjetje ETI je eno redkih, ki skrbi za svoje zaposlene in se trudi, da zaposleni napredujejo na vseh področjih. Največja prednost tega podjetja je, da daje priložnost mladim ljudem in prepozna potencial.

Jelena Koloski

Jelena Koloski je rojena 6. decembra 1987 v Pančevu. Leta 2012 je diplomirala na Visoki strokovni šoli elektrotehnike in računalništva v Beogradu in pridobila naziv inženirke elektrotehnike in računalništva – nove energetske tehnologije. V času študija in po študiju je Jelena delala v Elektrodistribuciji, kjer je najprej opravljala administrativno delo, nato pa kot inženirka napredovala v oddelek Analiza obrata. Obenem se je ukvarjala z roketom, kot igralka in kot sodnica, trenutno pa igra in sodi v prvi ligi Srbije. Po tem je svojo priložnost za izpopolnjevanje poiskala na drugih področjih, nato pa je prišla priložnost za zaposlitev v podjetju ETI B. Po opravljenem prvem razgovoru direktor Miodrag Stanković ni dvomil, da je prava izbira ženska, saj je v Jeleni videl velik potencial. Sodelavci v ETI B so predvsem dobri ljudje, pa tudi veliki strokovnjaki na svojih področjih in velika čast se je učiti od takih ljudi. Od prvega dne so bili odprti za sodelovanje in pomoč. Dali so vse od sebe, da bi zagotovili smernice za to, kako dobro opravljati to delo. ETI je zagotovo eno redkih podjetij, v katerem nenehno delaš na sebi in v vsakem trenutku napreduješ na vseh mogočih področjih, od tehnike do komerciale in trženja ... Vse to se odraža tudi v zasebnem življenju. Avgusta je ETI B imel čast, da nove sodelavce predstavi tudi v matičnem podjetju v Sloveniji. Spoznali so lahko sodelavce, s katerimi tesno sodelujejo, obiskali tovarno in proizvodnjo. Obisk matičnega podjetja je veliko pomenil mladim sodelavcem, da bi dosedanjo zgodbo zaokrožili in si ustvarili jasnejšo sliko o velikosti ETI-ja.



U aprilu, ove godine, kóerinska firma ETI B, Srbija postla je bogatija za dva nova radnika. Na inicijativu direktora Stojkovića, zaposlena su dva mlada inženjera, Ivan i Jelena.

Ivan Kovačević

Ivan je rođen 12.juna 1983.godine u Nikšiću. Došao je u Beograd željan da završi školu, usavrši svoje znanje elektrotehnike i rešen da napreduje u svakom pogledu svog života. Ostavivši za sobom, u Crnoj Gori, svoju karijeru rukometnog golmana, rešen da sve to ostvari, 2013. diplomirao je na Visokoj školi strukovnih studija elektrotehnike i računarstva u Beogradu i stekao zvanje strukovnog inženjera elektrotehnike i računarstva – energetika. Odlučuje se na nesvakidašnji korak i ubrzo nakon diplomiranja (2014.god) odlazi u Rusiju, gde kao šef gradilišta vodi veliki broj ljudi i rukovodi jednim od većih gradilišta. Međutim krajem 2016. godine, vraća se u Srbiju, željan da svoje porodično гнездо osnuje baš ovde. U aprilu 2017.godine, nakon nekoliko poslovnih prilika, ukazao se oglas u firmi ETI B, gde je Ivan i konkurisao. Nakon nekoliko krugova, direktoru Miodragu Stojkoviću je Ivan ostavio utisak odlučne i sposobne osobe, koja zaslužuje svoju šansu u ovoj kompaniji. Za 4 meseca, koliko je Ivan u kompaniji, napredovao je kako u tehničkom, tako i u komercijalnom delu, u čemu su mu mnogo pomogle kolege kao i sam direktor Stojković. Firma ETI je jedna od retkih koja brine o svojim zaposlenima, i trudi se da njeni zaposleni napreduju u svim oblastima. A najveća draž ove firme je što daje šansu mladim ljudima i prepoznaje potencijal.

Jelena Koloski

Jelena Koloski je rođena 06.decembra 1987.godine u Pančevu. 2012.godine je diplomirala na Visokoj školi strukovnih studija elektrotehnike i računarstva u Beogradu i stekla zvanje inženjera elektrotehnike i računarstva – nove energetske tehnologije. Za vreme i nakon studija, Jelena je radila u Elektro distribuciji, gde je obavljala poslove administrativnog tipa, a nakon toka kao inženjer prešla u sektor Analiza pogona. Uporedo se bavila rukometom, kao igrač i kao sudija, i trenutno igra i sudi Prvu ligu Srbije. Nakon toga je svoju priliku za usavršavanje potražila u nekim drugim oblastima, ali se ukazala prilika za konkurisanje u firmi ETI B. Nakon obavljenog prvog razgovora, direktor Miodrag Stojković nije imao dilemu da li je pravi izbor ženska osoba, jer je u Jelenu video veliki potencijal.

Kolege u ETI B, su pre svega dobri ljudi, a potom i veliki stručnjaci u svojoj oblasti, i velika je čast od takvih ljudi učiti. Od prvoga dana bili su otvoreni za saradnju i pomoć. Dali su sve od sebe da daju smernice kako dobro raditi ovaj posao. ETI je definitivno jedna od retkih firmi u kojoj konstantno radiš na sebi, i u svakom trenutku napreduješ u svim mogućim oblastima, počevši od tehnike, preko komercijale, marketinga... što se sve odražava i u privatnom životu.

U avgustu, ETI B je imao tu čast da nove kolege predstavi i u matičnoj firmi u Sloveniji. Imali su tu čast da upoznaju kolege sa kojima blisko saraduju i da obiđu fabriku, proizvodnju. Obilazak matične firme je veoma značio mladim kolegama da bi celu dosadašnju priču zaokružili i stvorili jasniju sliku o veličini ETI-ja.



Denis Bolte
Matjaž Bobnar

Novi mejniki v razvoju podjetja

ETI Prostik



ETI Prostik d. o. o. je v letošnjem letu zabeležil odličan rezultat in presegel pričakovanja glede poslovnih rezultatov. Okrepili smo tudi proizvodni tim. Poleg številnih manjših projektov je bil v letošnjem letu eden od mejnikov glede velikosti in zahtevnosti projekt izdelave in montaže avtomatske filtrske kompenzacijske naprave moči 1300 kVAR na objektu Salomonprint. Gre za dve enaki omari, ker ima investitor dva transformatorja, ki bosta obratovala ločeno z možnostjo spojitve preko spojnega polja. Vsaka od omar ima 14 stopenj, ki se vklapjajo oz. izklapljajo glede na potrebo po kompenzaciji jalove energije. Ključno za investitorja je, da ima na koncu meseca nižji račun za električno energijo. Med uspešnimi partnerstvi je tudi sodelovanje z GEN-I Sonce na področju fotovoltaike. Zanje izdelujemo omarice za zaščito sončnih elektrarn. Uspešni projekti in zadovoljstvo strank so nam pokazatelj, da smo na pravi poti.

Za leto 2018 smo si zadali še višje cilje in nove projekte, ki bodo prinesli nova znanja in izkušnje. Predvideno je širjenje nabora izdelkov in proizvodnih kapacitet, kar bo zahtevalo povečanje delovnih prostorov in zalog. Zato se bomo v novo leto podali pripravljeni, z veliko optimizma in dobre volje, ki nam bo služila pri premagovanju ovir v letu, ki prihaja.

Drage sodelavke in sodelavci, kolektiv podjetja ETI Prostik vam želi lepe praznike in srečno novo leto 2018. Praznujte ga v krogu družine in prijateljev, imejte se radi, predvsem pa uživajte ob teh zasluženih trenutkih sreče in veselja.



Brane Lebar

Sejem SPS drives Nurnberg 2017

Na sejmu SPS drives smo tokrat razstavljali že četrtič. Vedno skupaj s poslovnimi partnerji. Prvič leta 2008, ko smo razstavljali skupaj s partnerjem JM takratno novost, gS-varovalke, potem leta 2015, 2016 in 2017. Vmes pa smo redno obiskovali sejem kot obiskovalci.

Sejem je potekal od 27.–29. novembra 2017. ETI je razstavljal v hali 7a skupaj z našim nemškim partnerjem PQ plus. To je bila zelo dobra lokacija. Mimo naše stojnice se je sprehodilo ogromno potencialnih kupcev. V vseh treh dneh je sejem obiskalo okrog 70.000 obiskovalcev. Da je obiskovalcev veliko, se je čutilo že zgodaj zjutraj, ko smo težko našli parkirišče. Sejmi dajo slutiti, da je industrija spet v polnem zagonu.

Glavna tema tokratnega sejma je bila industrija 4.0 in vse, kar je povezano z avtomatizacijo, pogoni itd.

Moto ETI-jeve predstavitve je bil MADE in GERMANY. Predstavljena je bila celotna serija stikal, proizvedenih na naši nemški lokaciji v Hildburghausnu.

Sejem je namenjen proizvajalcem inverterjev raznih električnih pogonov motorjev (servo, DC, AC ...). Navezali smo nekaj novih kontaktov: VANGUARD, ROTOMAG, DRIVETEK AG, in obiskali naše partnerje (WEG) in konkurente (SIBA, MERSEN, BUSSMANN).

Proizvajalci so razstavni program prilagodili sejmu, tako da so tokrat bolj razstavljali inverterje in motorje za avtomatizacijo ... servopogone, predvsem manjših moči.

Proizvajalci varovalk na tem sejmu niso prikazali kakšnih novosti v prodajnem programu. Siemens je prikazal kompenzator jalove energije z elektronskimi stikali, zaščitenimi s hitrimi varovalkami. Počasi se pri zaščiti uveljavljajo tudi gS talilni vložki. Kombinacija gS talilnega vložka in stikala z varovalkami je postala kar standardna rešitev v Siemensovih inverterjih.

Nekaj je bilo tudi razstavljalcev UPS -sistemov za motorske pogone, ki se uporabljajo v pristaniščih ob izpadu napajanja.

Nove aplikacije: Kakšnih posebnih novosti ni bilo. Vse večje so zahteve po večjem izkoristku tako motorjev kot tudi pogonov. Razstavljeni so bili tudi pogoni za električna vozila. Zaščita baterij stopa v ospredje.

Sejem je pomemben za vse proizvajalce motorjev, motorskih pogonov in tudi proizvajalce zaščitnih komponent, kot je ETI.



Adam Knochowski

Jubilejni sejem energetike

ENERGETAB 2017 je za nami

Na mednarodnem sejmu energetike ENERGETAB 2017, ki se je končal 14. septembra 2017, je svoje najnovejše izdelke predstavilo 709 razstavljalcev iz 23 držav Evrope in Azije ter iz Egipta.



To je bil jubilejni trideseti sejem, ki ima med evropskimi sejmi energetike in elektrotehnike zelo pomembno mesto ne le zaradi svoje velikosti, ampak tudi zaradi velikosti poljskega naložbenega trga v tej panogi.

Ni torej presenetljivo, da so razstavljalci na sejmu, ki se razprostira na približno štirih hektarjih očarljivega terena ob vznožju Debowice in Szyndzielnie, poskušali predstaviti svoje najnovejše stroje, opremo, naprave in tehnologije za povečanje zanesljivosti prenosa električne energije ter učinkovitosti njene proizvodnje in uporabe.

Paleta predstavljene opreme in aparatov je bila zelo široka: transformatorske postaje, stikalne naprave, transformatorji, kabli in žice, obnovljivi energetske viri, aparati in merilni sistemi, sistemi za avtomatizacijo, prenos in obdelavo podatkov, naprave UPS, generatorji in pogoni, stebri linije nN, SN in celo 110 kV, svetlobni viri z uporabo tehnologije LED in učinkovitimi nosilci, cela vrsta specializiranih vozil, dvigal in orodij ter mnogi drugi izdelki in storitve. Manjkale niso niti naprave in sistemi, ki podpirajo proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ali inovativnih energetskih skladišč.

izpostavil nekaj podjetij, dolgoletnih razstavljalcev, ki na sejmu praznujejo tudi svoje jubileje, Janusz Kisiel, predsednik ZIAD, pa se je zahvalil vsem, ki so v preteklih letih prispevali k razvoju sejma.

Jacek Krywult, župan mesta Bielsko-Biala, se je zahvalil g. Ryszardu Migdalskemu, ki je bil dolgoletni direktor sejma ENERGETAB, za velik prispevek k razvoju sejma in mu ob tem izročil čudovit kip »Drevo energije« avtorice Lidie Sztwiertnia, umetnice iz Bielsko-Białe.

ZIAD Bielsko-Biala se vsem udeležencem zahvaljuje za uspešno sodelovanje na letošnjem sejmu ter vabi razstavljalce in obiskovalce na naslednji, že 31. sejem ENERGETAB, ki bo potekal od 11. do 13. septembra 2018.

Jubileuszowe targi energetyczne ENERGETAB 2017 za nami.

Na zakończonych 14 września 2017 r. Międzynarodowych Energetycznych Targach ENERGETAB 2017 swoje najnowsze produkty zaprezentowało 709 wystawców z 23 krajów Europy i Azji a także Egiptu.

Była to jubileuszowa, bo 30-ta edycja tych targów, które wśród europejskich targów branży energetyki i elektrotechniki zajmują bardzo ważną pozycję – nie tylko ze względu na wielkość targów ale też i ze względu na wielkość polskiego rynku inwestycyjnego w tej branży.

Nie dziwi zatem, że wystawcy na targach, zajmujących około 4 ha urokliwie położonego terenu u stóp Dębowca i Szyndzielni, starali się pokazać swoje najnowocześniejsze maszyny, urządzenia, aparaty czy technologie, służące zwiększeniu niezawodności przesyłania energii elektrycznej oraz podniesieniu efektywności jej wytwarzania i użytkowania.

Gama prezentowanych urządzeń i aparatów była bardzo szeroka: stacje transformatorowe, rozdzielnice, wyłączniki, przekładniki, kable i przewody, odnawialne źródła energii, aparaty i systemy pomiarowe, systemy automatyki, przesyłania i obróbki informacji, urządzenia UPS, agregaty prądowórcze i napędy, słupy linii nN, SN a nawet 110 kV, źródła światła wykorzystujące technologię LED oraz efektywne ich oprawy, cała gama specjalistycznych pojazdów, podnośników i narzędzi oraz wiele innych wyrobów czy oferowanych usług.

Nie brakowało też urządzeń i systemów wspomagających produkcję energii z OZE czy innowacyjnych magazynów energii.

Z okazji jubileuszowej edycji targów ich organizator – ZIAD Bielsko-Biala SA wyróżnił kilka firm – długoletnich wystawców, obchodzących właśnie na targach swoje jubileusze a Janusz Kisiel – Prezes ZIAD podziękował wszystkim, którzy na przestrzeni lat przyczynili się do rozwoju tych targów.

Natomiast Jacek Krywult - Prezydent Bielska-Białej podziękował panu Ryszardowi Migdalskiemu - długoletniemu dyrektorowi targów ENERGETAB za wielki wkład w ich rozwój, wręczając okazałą rzeźbę »Drzewo energii« bielskiej artystki Lidii Sztwiertni.

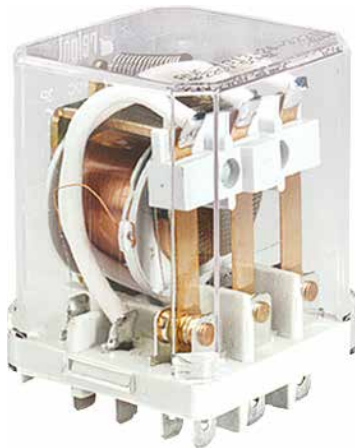
Dziękując wszystkim uczestnikom za tak liczny udział w udanych tegorocznych targach ich ZIAD Bielsko-Biala zaprasza wystawców jak i zwiedzających do udziału w kolejnej – już 31. edycji targów ENERGETAB w dniach od 11-13 września 2018 r.

Aleksander Cilenšek

Napovednik novih izdelkov SI

Glede na to, da gre za decembrsko izdajo Utripa, bom tokrat naredil drugače in namesto preteklega leta opisoval raje prihodnje, kaj lahko pričakujemo novega v letu 2018 na oddelku sistemske integracije. Uvodoma pa nekaj besed o oddelku sistemske integracije.

Kdor ima pred seboj glavni katalog Zgradbe, Industrija in Energetika, verzija 2018/19, ki šteje že 784 strani, lahko kmalu ugotovi, da znaten del produktov ne proizvajamo v skupini ETI. Gre za produkte, ki so rezultat različnih oblik sodelovanja s partnerji, kar ETI-ju prinaša številne koristi. Na ta način širimo nabor produktov, poudarjamo blagovno znamko ETI in vstopamo v področje ponujanja celovitih rešitev, ki jih deloma proizvajamo tudi v ETI Prostik. Takšen model naslavlja nove skupine uporabnikov, npr. projektante in inštalaterje, in zato vključuje tudi razvoj programskih paketov in orodij (konfiguratorji, baze podatkov, knjižnice izdelkov za: EPLAN, AUTOCAD, WSCAD, ...). Pri širitvi novih idej in dopolnjevanju ponudbe je eden od najpomembnejših dejavnikov kako zagotavljati funkcionalno in cenovno konkurenčnost. Pa pojdimo kar po vrsti, po katalogu, po programskih skupinah pogledimo, kaj lahko pričakujemo novega in kje že potekajo aktivnosti. (Fotografije so od dobaviteljev, saj izdelki še niso uvedeni.)



EVE-ETIREL: Dopolnitev obstoječe ponudbe industrijskih relejev z **močnostnimi releji, 3 x 16 A**. Zaznali smo, da je po močnostnih relejih na trgu precej povpraševanj, kljub zastarelosti, npr. tenderji in predvsem rekonstrukcije starejših sistemov, saj v novejših sistemih ni potrebe po tako zmogljivih kontaktih. Do sedaj smo lahko ponudili le 2 x 12 A industrijski vtični rele, oziroma 4 x 6 A in marsikje nismo zadostili zahtevam.



ETICONTROL: Kontrolnik za avtomatske sisteme preklopa napajanj (transfer switch) 1-0-2. Ker obstoječi kontrolnik ATC za lastno delovanje zahteva še 3. neodvisni vir, kot je npr. UPS ali pa akumulator agregata, se je pojavila potreba po uvedbi novega kontrolnika, ki je hkrati lahko priklopljen na oba vira, napajanje si pa samodejno zagotovi iz trenutno dostopnega vira.

Tako ni več potrebe po 3. viru, precej se poenostavi in pocenita sama aplikacija in izdelava rešitve.



CP: Dopolnitev ponudbe močnostnih kondenzatorjev za kompenzacijo reaktivne energije, **DW- tehnologija**. Gre za novo, patentirano tehnologijo, kjer sta za trifazni kondenzator uporabljeni le 2 navitji, 3. faza je porazdeljena po navitju za 1. in za 2. fazo. Tako dobimo **dimenzijsko bistveno nižji kondenzator**, kot smo jih imeli do sedaj, serija LPC. Kar je tudi **velika konkurenčna prednost**, saj nihče drug poleg

našega dobavitelja nima tako nizkih. Npr. naš standardni LPC 40kVar 400V kondenzator v višino meri 310 mm, nova DW serija pa zgolj 265 mm. Na ta način se zmanjša potreba po velikosti omare za avtomatsko kompenzacijo reaktivne energije.

ETISWITCH: Uvedba **grebenastih stikal za DIN- letev** in možnost vgradnje v modularne omarice, 2 tipa 0-1 in 1-0-2. **Nadgradnja motoriziranih preklopnih stikal MLBS do 630 A.** Dopolnitev ETISWITCH CLBS stikal z vidnimi kontakti, potreba na ruskem trgu in **DC (PV)- stikala do 1500 V, do 400 A na pol.,** uporaba v PV - elektrarnah na DC- strani, ter baterijski hranilniki energije.



ETITEC: Nova generacija Tip 1 prenapetostnega odvodnika, vključno s hybrid tehnologijo. Gre za povsem novo družino, namenjeno zgolj aplikacijam v distribuciji električne energije, običajno se vgradi pred električni števec. Novi dizajn zaradi višine ohišja tudi ne omogoča vgradnje v modularno omarico.



Hybrid tehnologija je zelo aktualna na nemškem in poljskem trgu, kjer se pojavlja zahteva po »leakage free« odvodnikih. Gre za serijsko povezavo plinskega odvodnika in MOV (varistorja), ki pa hkrati zagotavlja še vedno dovolj nizek Up (< 1,5 kV).

NV/NH: Nova generacija varovalčnih ločilnikov, Gre za dopolnitev obstoječe HVL- linije horizontalnih ločilnikov z novo **KVL- linijo**, velikosti 00(160 A) do 3 (630 A). Prednosti so večja fleksibilnost, več pribora in rešitve za hitrejšo montažo, ter povečanje varnosti uporabe.





ETIBOX DIDO-E: ECG- serija stanovanjskih razdelilnikov, dodana nova velikost, **za 70 modularnih aparatov**. Serijo ECG vgradnih modularnih omar s kovinskimi vrati bomo nadgradili še s 5- vrstično verzijo, do sedaj smo imeli le do 4 vrstice s po 14 modularnimi mesti na vrstico. Ta družina omar je vse bolj popularna, zaradi nizke globine vgradnega dela in enostavnosti montaže

tako v zid, kot tudi v mavčne plošče. Hkrati pa je modularno omarico možno dopolniti s povsem združljivim MEDIA tipom, ki je namenjen predvsem za vgradnjo komunikacijskih naprav, kot so usmerniki, modemi, itd.

ETIBOX SOLID GSX: V hčerinski družbi ETI Polam, v sodelovanju s kooperantom zaključujejo omare serije GSX. Gre za dopolnitev že obstoječega programa nadometnih in podometnih kovinskih modularnih omar s samostoječimi. Tovrstne omare so namenjene za uporabo v večjih sistemih, kot so industrija, komercialne zgradbe in predvsem tam, kjer je velika potreba po pregledni in enostavni montaži. Omare bodo velikosti **do 2 m, širine do 800 mm**, možno bo tudi združevati in medsebojno povezovati, horizontalno z zbiralkami. Vsekakor gre za zelo zahtevno serijo omar, z veliko sestavnimi deli, kjer pri načrtovanju ne bo več dovolj 2D- modeliranje, temveč bo potrebno 3D, s posebnim programskim orodjem, konfiguratorjem.



Kot sem v uvodu omenil, da sistemska integracija pomeni tudi kompletne rešitve, ki jih izvajamo v sodelovanju z našim podjetjem ETI PROSTIK, naj napovem še, kaj je trenutno v fazi razvoja na področju rešitev za leto 2018.

S trenutnim dobaviteljem industrijskih vtičnic in vtikačev (program ETICEE) se dogovarjamo za nadgradnjo

sodelovanja na področju sistemov vtičniških gnezd. Dobavitelj bi nam poleg obstoječega programa dobavljal še posebne industrijske omarice, združljive z njegovimi vtičnicami, pri nas v ETI PROSTIK pa bi se pa izvajalo ožičenje in vgradnja naše zaščitne stikalne tehnike, kot so ETIMAT, EFI in KZS. Tako dobimo kompletan izdelek – , vtičniško gnezdo – za uporabo v industriji, gradbeništvu, itd. pod blagovno znamko ETI. Na razpolago bi bili različni tipi, glede na velikost, sistem zaščite in število enofaznih, ter trifaznih vtičnic.

KVR sestavljene omare. Za namene nastopa na hrvaškem trgu smo razvili serijo opremljenih omar za distribucijo električne energije. Gre za 8 različnih velikosti omar, opremljenih z bakrenimi zbiralkami in vertikalnimi NV varovalčnimi letvami z varovalkami. Omare so samostoječe poliesterske z dodatkom steklenih vlaken. Namenjene so za uporabo v elektrodistribuciji za nazivne tokove do 400 A. Opremljene morajo biti še z razsvetljavo, servisno vtičnico in premazane z antigrafitnim lakom.



Vsekakor načrtujemo in pripravljamo še precej več od navedenega, vendar sem se omejil le na najbolj bistvene in predvsem tiste izdelke, ki jih že lahko razkrijem in pri katerih so aktivnosti že tako daleč, da bodo v krajšem času tudi res uvedeni. Morda se na prvi pogled zdi, da je napovedanega veliko novega, vendar smo tudi v letu 2018 zavezani k veliki rasti prodaje – ob zavedanju, da vsi izdelki takoj tudi ne dajo nekega rezultata.

Ločilno stikalo z varovalko DVL D02

Predlagatelj: Said Beganović, Miha Medved, Miha Brvar

Na trgu se je pojavila potreba po ločilnem stikalu z varovalko za montažo na tri polni 60-milimetrski zbiralni sistem s trajno omejitvijo velikosti nazivnega toka za 20 A, 25 A, 35 A in 50 A D02 talilne vložke. Osnovna izvedba ločilnega stikala DVL omogoča poljubno menjavo velikostnih obročev in talilnih vložkov. Treba je bilo najti rešitev, ki omogoča izvedbo DVL s trajno omejitvijo toka za eno določeno velikost. Rešitev je v preciznem širjenju velikostnih obročev. Širjenje obročev se izvaja za posamezno velikost ravno do mere, da je razširjen velikostni obroč mogoče vstaviti v ločilno stikalo in da ga po vstavitvi ni mogoče več odstraniti. Zaradi slednjega je bilo potrebno treba orodja za širjenje velikostnih obročev zelo natančno konstruirati. Rešitev in koncept širjenja velikostnih obročev sta se uvedla v proizvodnjo, s tem pa so izdelki na voljo tudi za prodajo.



David Krajc

Vpeljava sistema vodenja kakovosti

po ISO TS 16949 v ETI d.d.

V ETI-ju smo se odločili za vpeljavo sistema vodenja kakovosti (v nadaljevanju SVK) po ISO TS 16949 (v nadaljevanju ISO TS) v letu 2016. K tej odločitvi so največ pripomogla povpraševanja po varovalkah za električna vozila s strani večjih proizvajalcev avtomobilov (VW, BMW, Daimler ...).

Uveden SVK po ISO TS je osnovni pogoj, da podjetje lahko postane dobavitelj v avtomobilski industriji (v nadaljevanju AI). Od vseh potencialnih kupcev smo bili kasneje nominirani kot dobavitelj s strani kupca VW, za katerega izdelujemo varovalko za električne avtobuse in tovornjake znamke MAN Scania.

Obstajata dva glavna razloga, zakaj smo se odločili, da vstopimo v segment AI. Prvi razlog je, da na ta način poskusimo izkoristiti tržni potencial, ki je nastal ob pojavu električnih vozil. Drugi razlog pa je prenos dobrih praks in metod avtomobilске industrije še na preostale ETI-jeve proizvodne programe (stikala, tehnična keramika, kovinski izdelki ...). Pridobljeni certifikat ISO TS namreč trenutno velja samo za proizvodnjo specialnih varovalk in za podporne funkcije (bazni in aplikativni razvoj varovalk, prodaja, PNL, SVE, PKPS, PIT).

ISO TS je v osnovi tehnična specifikacija in dejansko sploh ni standard. Osnovo te tehnične specifikacije sestavljajo zahteve standarda ISO 9001, ki so jim dodane zahteve avtomobilске industrije. V splošnem je razlika glede na standard ISO 9001 v izrazitem poudarku na preventivnem delovanju preko obvladovanja vseh vrst tveganj (produktna, proizvodna, viti, kapacitete ...) in na izpolnjevanju posebnih zahtev kupcev (ang. Customer Specific Requirements). Posebne zahteve kupcev so običajno zapisane v raznih priložnostih (kakovost, razvoj, logistika ...), internih standardih, pogodbah in sporazumih. Izpolnjevanje teh zahtev je ključno za dolgoročno poslovanje s kupcem, zato jih je treba čim prej integrirati v SVK. ISO TS podpira t. i. 5 stebrov kakovosti. Dejansko gre za metode oz. orodja, katerih uporabo predpisuje ta tehnična specifikacija:

- APQP (ang. Advanced Product Quality Planning) – napredno planiranje kakovosti izdelka. To je orodje projektnega vodenja, ki s strukturo elementov oz. projektnih aktivnosti omogoča, da je nov izdelek razvit pravočasno, po dogovorjenih stroških in v pričakovani kakovosti.
- PPAP (ang. Production Part Approval Process) – postopek odobritve serijskega kosa. Glede na klasično potrjevanje izdelka ta postopek obsega tudi potrjevanje proizvodnega procesa, v katerem je izdelek izdelan. Pri potrjevanju izdelka je treba tako tudi dokazati, da je proizvodni proces stabilen in dovolj sposoben.

- FMEA (ang. Failure Mode and Effects Analysis) – analiza možnih napak in njihovih posledic. S to metodo se predvideva, kaj gre lahko z izdelkom ali procesom narobe v realnem okolju uporabe. Rezultat analize so korektivni ukrepi, s katerimi želimo preprečiti napake, še preden se pojavijo.
- MSA (ang. Measurement System Analysis) – analiza merilnega sistema. S tem statističnim orodjem želimo preveriti, ali je merilni sistem (merilec, vpenjalo, merjenec, merilna oprema) sposoben razlikovati med dobrim in slabim kosom oz. med stabilnim ter nestabilnim procesom.
- SPC (ang. Statistical Process Control) – statistični nadzor procesa. Gre za zbir statističnih orodij (kontrolne karte, indeksi sposobnosti procesa ...), s katerimi preverjamo stabilnosti in sposobnost procesa.

Za začetek aktivnosti vpeljave SVK po ISO TS smo v maju 2016 izvedli neformalni pregled pripravljenosti, kjer smo prepoznali večino vrzeli med obstoječim SVK in zahtevami ISO TS. Junija 2016 je kupec VW na naši lokaciji izvedel t. i. analizo potenciala. To je neke vrste začetna presoja kupca, s katero se preveri, ali ima dobavitelj potencial, da postane del nabavne verige v AI. Na podlagi teh aktivnosti je bil pripravljen glavni seznam ukrepov za vpeljavo SVK po ISO TS. V vmesnem času se je formiral tim na specialnih varovalkah, s katerim smo se enkrat tedensko sestajali in postopno realizirali ukrepe, ki so bili po večini vezani na projekt VW-varovalke.

Konec junija v letošnjem letu je bila izvedena certifikacijska presoja s strani BVC. Na presoji je bilo ugotovljenih 16 neskladij, kar se zdi veliko, vendar na to ne smemo gledati kot na neuspeh. Kot prvo je treba vedeti, da so presoje ISO TS veliko temeljitejše in podrobnejše od klasičnih presoj ISO 9001. Certifikacijske hiše so namreč glede kakovosti presoj pod nadzorom s strani združenja IATF (ang. International Automotive Task Force), v katerem so člani vsi večji proizvajalci avtomobilov. Ugotovljena neskladja zunanjih presoj je treba obravnavati z vidika priložnosti, da izboljšamo naš sistem kakovosti. Certifikacijske hiše, ki izvajajo presoje, nam samo pomagajo pri iskanju slabosti in pomanjkljivosti v sistemu, preden jih preko slabe kakovosti, dolgih dobavnih rokov in nekonkurenčnih cen izdelkov odkrijejo naši kupci.

V septembru je bila potem izvedena dodatna



presoja (ang. Follow-up audit), na kateri je presojevalec preveril učinkovitost vpeljanih korektivnih ukrepov za vsa neskladja.

Konec oktobra 2017 smo tako prejeli certifikat za ISO TS.

V naslednjem letu bomo v maju izvedli prehod na novo verzijo standarda. Lansko leto je bila namreč izdana nova verzija standarda, ki se je tudi preimenoval v IATF 16949. Po novem izdajatelj ni več mednarodna organizacija za standardizacijo, ampak kar združenje IATF. Glavne novosti v primerjavi z ISO TS so:

- sinhronizacija z novo verzijo standarda ISO 9001:2015,
- razmišljanje na osnovi tveganj,
- integracija specifičnih zahtev kupcev (CSR),
- poudarek na kompetencah notranjih in zunanjih presojevalcev,
- varnost izdelka,
- študija izvedljivosti za izdelavo izdelka,
- obvladovanje garancij,
- razvoj izdelkov z vgrajeno programsko opremo.

Aktivnosti za prehod na novo izdajo standarda bomo pričeli v januarju naslednjega leta.

Rosita Razpotnik

ZLATA INOVACIJA –

rezultat dobrega timskega dela

Gregor Ceglar, Jure Raspotnik, Damjan Strmljan, Samo Urbanija, Maja Macerl, Franci Ocepek, Ines Bantan, Simon Lebar, Joži Prašnikar, Peter Bregar – tim, ki je osvojil zlato priznanje GZS za inovacijo »Razvoj tehnologije za izdelavo in obdelavo termostatskih elementov«

Najprej iskrene čestitke za osvojeno zlato priznanje GZS. Inovacija je rezultat učinkovitega timskega dela, saj je pri njej sodelovalo 10 sodelavcev, večina iz razvoja in tehnologije tehnične keramike, pridružil pa se vam je tudi Peter iz oddelka tehnologije naprav. Čigava je bila pravzaprav ideja za to inovacijo?

Jure: Želja po izdelavi keramičnih palčk iz materiala C-410 je bila prisotna že več let in se je poskusila realizirati že v preteklosti. Takrat je bila težava v tem, da nismo znali razviti tehnologije, ki bi nam omogočala izdelavo keramičnih palčk z ustrežno kvaliteto in produktivnostjo. Poleg tega pa tudi interes kupca po novem dobavitelju keramičnih palčk ni bil dovolj močan. Zato smo razvoj tehnologije na tem nivoju končali, izziv po izdelavi pa je takrat še vedno ostal. Po nekaj letih premora pa se je zopet pokazala priložnost prodaje keramičnih palčk, zato smo ponovno začeli razvoj tehnologije. Med tem časom smo pridobili ogromno izkušenj iz vseh področij, ki smo jih lahko pri razvoju tehnologije uporabili. Naš cilj je bil, da z našimi inovativnimi rešitvami dvignemo kvaliteto keramičnih palčk, ki jo ponuja naša konkurenca, in jo na ta način tudi prehitimo.

Ali je ta inovacija že uporabna v proizvodnji/praksi?

Gregor: Uf, seveda je. Vsi, ki ste se v zadnjih dveh letih kdaj izgubili in zašli v keramiko, ste najbrž srečali ekipo, ki v polnem tempu, čisto na koncu hale, dnevno proizvede več kot 100 000 palčk. Na tem mestu bi omenil tudi vse preostale člane, ki so tako ali drugače pripomogli k uspešnosti (pa pri sami inovaciji niso omenjeni toliko) in sama inovacija brez njih ne bi imela nobene teže oz. uspeha. Gre za sodelavce, od prodajne ekipe, ki je zagotovila, da sploh lahko delamo v takem tempu, do proizvodnje ekipe, ki je po dolgotrajnem izobraževanju nasledila razvojno ekipo in usvojila znanje, da so samo letos proizvedli več kot 25 milijonov palčk. Tako, da ... na koncu TK-hale je zelo pestro in za vse, ki še niste »zašli« v te konce, kar pridite malo pogledat – zanimivo je.

Jure, ti si bil vodja projekta in vodja tima. Na podlagi katerih kriterijev si izbral člane tima?

Jure: Ko smo začeli projekt je bilo eno ključnih vprašanj, s katerim sem se ukvarjal, katere člane vključiti v projekt. Pogoji, da bo projekt uspešno zaključen, je bil v tim vključiti različne člane z različnimi lastnostmi. Tako smo imeli v timu strokovnjake, inovatorje, izvajalce, koordinatorje in ne nazadnje tudi kritike, kar je bil tudi ključ našega uspeha. Poleg sodelavcev, ki so bili člani projektnega tima, pa so pri sami izvedbi projekta sodelovali tudi preostali sodelavci, ki smo jih vključevali po potrebi, in tudi brez njihovega



sodelovanja projekt ne bi bil uspešno zaključen.

Kaj se vam zdi najpomembnejše pri ustvarjanju take inovacije? Ali je to strokovno podkovan tim, dobro sodelovanje posameznih članov ali kaj tretjega?

Jure: Imeli smo skupen cilj – ustvariti uspešno inovacijo. Seveda mora biti vsak strokoven na svojem področju, skupaj pa moramo slediti cilju.

Maja: Pomembno je, da so sodelujoči v timu enakovredni člani, ki imajo jasen cilj in čutijo pripadnost. Vsak posameznik mora biti pripravljen na korektno sodelovanje. Zelo pomembno je, da se med seboj spodbujajo h kreativnosti. Ključnega pomena, da se projekt zaključi pozitivno, pa je delovanje v pozitivnem vzdušju.

Samo: Se pridružujem Majinem mnenju. Tisto »nekaj tretjega« pa je zaupanje oziroma verjeti samemu sebi, sodelavcem, timu. Poleg vsega pa je pomembno tudi, da ti zaupa vodja tima oziroma projekta.

Franci: Šlo je za enega najzahtevnejših projektov, ki so ga lahko »izpeljali« člani, ki so na svojih strokovnih področjih najmočnejši. Jaz vidim kot pomembno prednost tima to, da smo delali z nepretrgano dinamiko, hitro smo reagirali na odstopanja, težave. Nikoli nisem podvomil o nobenem članu; imel sem zaupanje vase in v vse člane tima. Marsikdaj ni bilo lahko, vendar smo dokazali, da se z željo pride do cilja.

Peter: Pri ustvarjanju takšne inovacije je zelo pomemben strokoven, kompetenten tim. Vendar pa je treba za dosego uspeha zagotoviti še dobro sodelovanje vseh članov tima ter hiter prenos informacij. Pozitivna naravnost vseh članov tima dodatno pripomore h končnemu uspehu. Tudi pri nas (op.: v orodjarni) nisem delal sam – pomagalo mi je več sodelavcev s svojimi znanji in izkušnjami. Tehnologija je bila razvita, mi pa smo morali izvesti avtomatizacijo procesa po preizkušanih principih.

Kako ste si razdelili vloge v timu?

Ines: Čeprav na uspešnost tima vplivajo številni dejavniki, so bile zaradi zahtevnosti projekta vloge v timu razdeljene glede na strokovno znanje in izkušnje posameznika. Znanja sodelavcev z različnih področij so se združila ob istem problemu, saj je bila za uspešno izveden projekt potrebna velika širina, tako strokovnega, kot praktičnega znanja. Nastal je precej velik, dober tim, med člani je bila pozitivna »kemija«, brez večjih nesoglasij ali napetosti.

Damjan: Timske vloge so se porazdelile glede na izobrazbo, predvsem pa na pridobljena znanja in izkušnje pri preteklih nalogah. Cilj je bil razdeliti vloge v timu tako, da vsak član »pokriva« področje, kjer je najmočnejši član. Rečeno po domače, vsak je bil zadolžen za to, kar ga že po naravi »vleče«. Ustvarili smo tim, ki je deloval kot celota. V njem je prevladovala pozitivna energija, kar je pripeljalo do cilja – uspešno zaključen projekt.

Kaj najbolj cenite pri drugih članih tima?

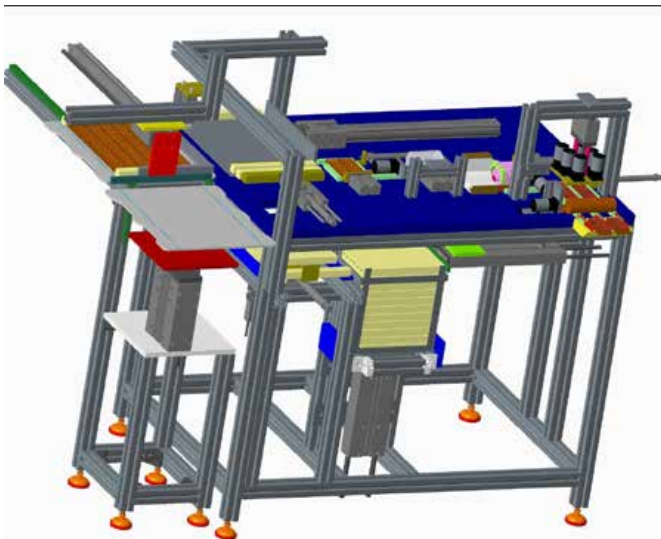
Ines: Pri članih tima, s katerimi sem sodelovala, poleg strokovnega znanja, ki ga vsak na svojem področju ima, cenim predvsem spontano, odprto komunikacijo, osredotočenost in odgovornost. Omenila bi še Francijevo vztrajnost in Gregorjevo pozitivno energijo.

Peter: Jaz sem največ sodeloval s Francijem in Damjanom. Pri njiju cenim pozitiven pristop, visoko usposobljenost s področja poznavanja keramike in ambiciozno definiranje ciljev. V vseh fazah razvoja inovacije smo imeli jasne cilje in vzpodbujali preostale člane tima.

Maja: Osebnostno ne bi izpostavila nobenega posameznega člana tima, saj je vsak posameznik s svojim trudom, znanjem in delom pripomogel k uspehu. En sam pri tako obsežnem projektu ne more narediti ničesar. Sama cenim pošteno sodelovanje, to, da znamo prisluhniti drug drugim in skušamo upoštevati predlog vsakega posameznika. Pomembno je, da smo znali skupaj premostiti vse zapreke, ki so se pojavljale med delom. Pri tem smo potrebovali veliko pozitivne energije vseh nas, ki smo sodelovali v projektu.

Jože Lap

Čistilno - zlagalna naprava za tripolno sponko



V sredini leta 2017 je prišlo do dogovora oziroma potrditve vzorcev, da bomo začeli proizvajati tripolno sponko za belo tehniko za proizvajalca Eika (Španija). Za serijsko proizvodnjo je potrebno treba zagotoviti potrebno kvaliteto in količino kosov ali drugače povedano – avtomatizirati proces. Rešitev je v napravi, ki zbira izdelke iz stiskalnice, jih čisti po površinah z vseh strani, jih nadalje zlaga v naprej predvidene matrice na plošče za žganje (dodajajo se še palice zaradi

narave žganja). Te plošče za žganje pa se transportirajo po progah v celico z robotskim zlaganjem. Tako je delavec pri tem procesu prisoten le kot nadzornik in pa dodajalec plošč in palic. Naprava je bila konstruirana v Kamniku, sestavni deli naprave so bili izdelani v ETI PROPLAST, standardne komponente pa dobavljene s strani naših rednih dobaviteljev. Sestavili smo jo v Kamniku, programiranje delovanja pa je izvedel ETI PROPLAST. Testiranje je bilo izvedeno z ročnim

vlaganjem izdelkov. Zagon naprave pa je bil izveden v proizvodnji ob rednem delovanju stiskalnice Komage KMA-30. Naprava že uspešno deluje in zagotavlja kupcu nemoteno dobavo.

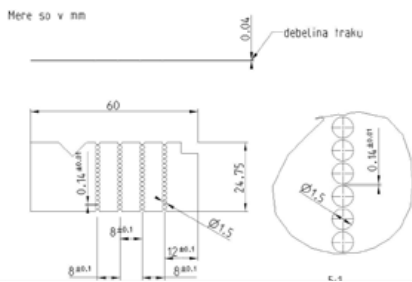
Urancar Bojan

Nova generacija orodij za perforacijo talilnih elementov

Perforacija talilnega elementa predstavlja eno izmed najpomembnejših faz izdelave talilnih varovalk, ki bistveno vpliva na delovne karakteristike izdelka. Zahteve kupcev po kvaliteti in kvantiteti so se povečevale, orodja in stroji (preše), na katerih se je do zdaj izdelovala perforacija, pa so zastareli, saj so stari tudi 30 in več let.

Perforirati – narediti luknjo (luknjico), preluknjati
(vir: Slovar slovenskega knjižnega jezika)

Talilni element s perforacijo okroglih odprtin



slika 1

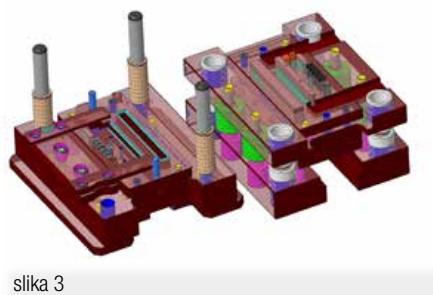
Za boljšo primerjavo prilagam sliko meritev človeške lasu (slika 2) in debelino traku (slika 1). Trakovi nekaterih talilnih elementov so tanjši od naših las.



slika 2

Cilji, ki smo si jih zastavili pri razvoju nove generacije orodij, so bili:

- dosegati večjo kakovost perforacije,
- povečati življenjsko dobo orodja,
- zmanjšati stroške vzdrževanja,
- poenostaviti vzdrževanje orodij,
- zmanjšati obratovalne stroške,
- povečati fleksibilnost pri menjavi tipa izdelka – izboljšati delovne razmere,
- izboljšati učinkovitost in zanesljivost delovanja.



slika 3

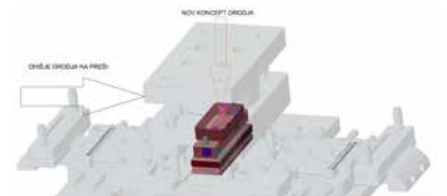
Primer enega od starih orodij, ki še danes obratuje na D-linijah in po katerem je bila izdelana tudi večina starih orodij za perforacijo (slika 3).

RAZVOJ NOVIH ORODIJ

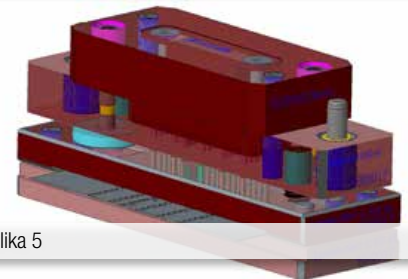
Poudariti moram, da smo vzporedno z razvojem novih orodij iskali tudi primerne preše, ki bi dvignile tako kvaliteto kot tudi kvantiteto perforacije. Preše, ki smo jih izbrali, omogočajo do 600 u/min (slika 6). Čeprav so to starejše obnovljene preše, smo samo s polovičnim mogočim delovnim ciklom preše prišli na 3-kratnik dosedanjega. Prav tako sta se pri nabavi teh preš pokazali še pomembnejši zadevi, in to sta očitno zmanjšanje hrupa in skoraj nična poraba komprimiranega zraka.

Na osnovi ideje in ciljev smo izdelali nov in inovativen koncept celotnega orodja, pri katerem nosilne plošče orodja in vodilne letve traku ostanejo vpete v stroju (slika 4), ob menjavi oblike perforacije pa se zamenja/-jo jedro orodja oziroma rezilni deli, kjer poteka perforacija ploščevine (slika 5). Z izbiro novih rezilnih materialov v orodju in z dodatnim nanosom trdokovinske prevleke smo podaljšali življenjsko dobo rezilnih delov z dosedanjih 100.000 udarcev na doseženih 800.000 brez vzdrževanja oziroma ostrenja orodja. Nekatera orodja smo poenostavili, tako da manjša vzdrževalna dela na orodjih lahko opravijo že v sami proizvodni enoti (menjava okroglih standardnih rezilnih delov). Nova generacija orodij za perforacijo je rezultat konstruktivnega sodelovanja in izmenjave izkušenj med razvojem, proizvodnjo, tehnologijo (ETI) ter orodjarno ETI PROPLAST, ki je z obstoječim strojnimi parkom in kooperacijo za potrebe natančnosti izdelave in kakovosti površin pri izdelavi rezilnih in vodilnih delov odločila, da naredimo test rezanja oblikovnih odprtin na žičnoerozijskem stroju CUT 1000 Water v podjetju +GF+ v Švici. Ta odločitev se je pokazala kot odlična poteza, saj so bili rezultati nad pričakovanji tako glede natančnosti izdelave kot kakovosti površin.

Orodje smo spremljali med obratovanjem in ga analizirali tako v orodjarni kot v proizvodnji do



slika 4



slika 5



slika 6

izdelanih več kot 2.000.000 izsekov. Ugotovili smo, da je obraba rezil precej manjša od delov, ki smo jih izdelali na naši žični eroziji, kar pomeni, da je zelo pomembna tehnologija obdelave rezilnih delov.

Rezultati so tudi plod večkratnega zasedanja tima za kakovost talilnih elementov, kar pozitivno vpliva tudi na preostale proizvodne procese. Prav tako se je začelo razmišljati o novih izboljšavah in inovacijah, ki bi pripomogle k lažjemu delu in dvigu produktivnosti, varnosti pri delu ter kakovosti talilnih elementov.

	Staro stanje	Novo stanje	Razlika na orodje
Cena orodja	6000 €	2500 €	3500 € prihranka
Vzdržljivost orodja	100.000 udarcev	800.000 udarcev	8-krat obstojnejše orodje
Hitrost preše	60 udarcev/min	180 udarcev/min	3-krat hitrejše delovanje
Menjava orodja najmanj 2-krat dnevno	60 min	15 min	4-krat hitrejša menjava
Hrup na delovnem mestu	Zelo glasen stroj in podajalnik	Stroj deluje zelo tiho, podajalnik pa ni slišen	Delavcu prijazno okolje
Velikost orodja	156 x 156 x 150	130 x 40 x 55	Manj materiala, lažja izdelava

Matej Kerin

Avtomatizacija EFD 8, 10

V začetku leta 2018 se obeta zagon nove montažne linije EFD, ki bo predstavljala nov mejnik v stopnji avtomatizacije naše proizvodnje in bo pripomogla k povečevanju konkurenčnosti ETI-ja na trgu. Več o novi pridobitvi v nadaljevanju.

V našem podjetju se v zadnjem obdobju intenzivno ukvarjamo z zniževanjem stroškov dela, s čimer dosežemo nižjo lastno ceno izdelka, posledica pa je boljša konkurenčnost na trgu. Zniževanje stroškov dela dosežemo na več načinov, poznamo tako lažje in hitreje dosegljive ukrepe (optimizacija dela, zmanjševanje časa med opravili, zmanjševanje porabe energentov itd.) kot tudi kompleksnejše in dražje rešitve. Te rešitve so bodisi v obliki delne bodisi v obliki popolne avtomatizacije montažnih procesov.

V naši orodjarni se že dobro leto ukvarjamo z eno od teh rešitev – popolno avtomatizacijo montaže ločilnika EFD 8 in 10. Gre za enega večjih projektov v oddelku avtomatizacije, ki sestoji iz šestih faz: konstruiranja, strojne obdelave, programiranja krmilja, strojne montaže, ožičenja in utekavanja. Trenutno je projekt v zadnji fazi, torej v fazi utekavanja. Napravo v njej prvič zaženemo, testiramo delovanje vseh ključnih elementov in pripravimo vse potrebno za delovanje s polnim učinkom.

Ko bomo montažno linijo selili v proizvodnjo, bodo tam najpomembnejši trije dejavniki: kakovost končnega izdelka, cikel oz. hitrost naprave ter količina izmeta. Da bi bil prvi dejavnik čim višji in druga dva čim nižja, je treba spremljati vse faze projekta, jih redno usklajevati z razvojem in tehnologijo ter v primeru odmika od začrtane poti tudi korigirati. Avtomatizirati tak proces montaže namreč ne pomeni le razviti in izdelati novo napravo, temveč je pogosto treba prilagoditi tudi vhodni material, zato je sodelovanje z razvojem in



tehnologijo zelo pomembno. Največkrat je to tudi ključ do končnega uspeha, kar pa predstavlja naš dobiček in zadovoljstvo kupca.

Nova montažna linija je sestavljena iz dveh glavnih enot. Prva enota se imenuje naprava za avtomatično montažo kontaktnega podsklopa in temelji na načelu t. i. rotacije (izdelki potujejo po krožnici, praviloma v smeri urinega kazalca), kar pomeni, da so vse montažne postaje postavljene okrog glavne rotacijske mize, s čimer praviloma dosežemo krajše cikle naprave (slika 1).

V prvo enoto vstopa pet različnih polizdelkov, iz njih nato naprava sestavi par kontaktnih podsklpov, ki po tekočem traku potujeta v drugo enoto. Ta se imenuje naprava za končno montažo ločilnika, ki temelji na t. i. linijski izvedbi, kjer izdelki potujejo v ravni črti, od vhoda v napravo in do izhoda iz nje (slika 2). V tej enoti se par kontaktnih podsklpov iz prejšnje enote najprej postavi v ohišje ločilnika, le-ta pa potem potuje do izhoda iz naprave po

tekočem traku, ob katerem so postavljene postaje za vdevanje preostalih komponent. Končni izdelek nato potuje do obstoječe (stare) naprave, na kateri se izvajata kovičenje in tiskanje ločilnikov.

Obe enoti skupaj tako predstavljata novo montažno linijo, ta pa zaradi kompleksnosti zahteva kar zajeten prostor za umestitev, v dolžino meri namreč 11 m in v širino 4 m. Novi avtomatizirani montažni proces bo tako nadomestil štiri obstoječa delovna mesta, investicija vanj se bo po pričakovanjih povrnila v roku treh let. Zagon linije s polnim delovanjem pričakujemo v januarju 2018. S pridobitvijo nove linije bomo tako dosegli nov mejnik v stopnji avtomatizacije naše proizvodnje. Mejnik pa za vse nas simbolično predstavlja tudi novo leto, ki se nezadržno bliža. Ob tej priložnosti bi zato vsem bralcem rad voščil prijetne božične praznike ter zdravo in uspešno novo leto 2018.



2018	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
JANUAR 2018	PON P	TOR P	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PO D
FEBRUAR 2018	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET P	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČE D
MAREC 2018	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČE D
APRIL 2018	NED P	PON P	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NE D
MAJ 2018	TOR P	SRE P	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TO D
JUNIJ 2018	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PE D
JULIJ 2018	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NE D
AVGUST 2018	SRE KLD	ČET KLD	PET KLD	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE P	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SR D
SEPTEMBER 2018	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SO D
OKTOBER 2018	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PO D
NOVEMBER 2018	ČET P	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČE D
DECEMBER 2018	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SO D

JANUAR 2019	TOR P	SRE P	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TOR D	SRE D	ČET D	PET D	SOB SOB	NED NED	PON D	TO D
-------------	----------	----------	----------	----------	------------	------------	----------	----------	----------	----------	----------	------------	------------	----------	----------	----------	----------	----------	------------	------------	----------	---------

OPOMBA:

V PRIMERU SPREMENJENIH OKOLIŠČIN (NAPR. VEČJEGA OBSEGA NAROČIL...) SI UPRAVA PRIDRUŽUJE PRAVICO DO SPREMENB PLANA DELOVNEGA ČASA.

LEGENDA:

D - DELOVNIK
P - PRAZNIK
SOB - SOBOTA
NED - NEDELJA
KLD - KOLEKTIVNI DOPUST

PRAZNIKI:

1. in 2. januar:	Novo leto	25. junij:	Dan državnosti
8. februar:	Prešernov dan	15. avgust:	Veliki Šmaren
1. april:	Velika noč	31. oktober:	Dan reformacije
2. april:	Velikonočni ponedeljek	1. november:	Dan spomina na mrtve
27. april:	Dan upora proti okupatorju	25. december:	Božič
1. in 2. maj:	Praznik dela	26. december:	Dan samostojnosti

	23	24	25	26	27	28	29	30	31	KOLED. DNEVI	DELA PROSTI DNEVI				PLANIR. DELO			
											P	SOB	NED	SK	D DEL.DN.	KLD KOL.DOP.	DEL. URE	PLAČ. URE
N	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED	PON	TOR	SRE									
	D	D	D	D	SOB	NED	D	D	D	31	2	4	4	10	21	0	168	184
T	PET	SOB	NED	PON	TOR	SRE	XXX	XXX	XXX									
	D	SOB	NED	D	D	D	XXX	XXX	XXX	28	1	4	4	9	19	0	152	160
T	PET	SOB	NED	PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB									
	D	SOB	NED	D	D	D	D	D	SOB	31	0	5	4	9	22	0	176	176
D	PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED	PON	XXX									
D	D	D	D	D	P	SOB	NED	D	XXX	30	2	4	5	11	19	0	152	168
R	SRE	ČET	PET	SOB	NED	PON	TOR	SRE	ČET									
	D	D	D	SOB	NED	D	D	D	D	31	2	4	4	10	21	0	168	184
T	SOB	NED	PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	XXX									
	SOB	NED	P	D	D	D	D	SOB	XXX	30	1	5	4	10	20	0	160	168
D	PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED	PON	TOR									
D	D	D	D	D	D	SOB	NED	KLD	KLD	31	0	4	5	9	20	2	160	176
E	ČET	PET	SOB	NED	PON	TOR	SRE	ČET	PET									
	D	D	SOB	NED	D	D	D	D	D	31	1	4	4	9	19	3	152	184
B	NED	PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED	XXX									
B	NED	D	D	D	D	D	SOB	NED	XXX	30	0	5	5	10	20	0	160	160
N	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED	PON	TOR	SRE									
	D	D	D	D	SOB	NED	D	D	P	31	1	4	4	9	22	0	176	184
T	PET	SOB	NED	PON	TOR	SRE	ČET	PET	XXX									
	D	SOB	NED	D	D	D	D	D	XXX	30	1	4	4	9	21	0	168	176
B	NED	PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED	PON									
B	NED	D	P	P	D	D	SOB	NED	D	31	2	5	5	12	19	0	152	168

SKUPAJ 2018	365	13	52	52	117	243	5	1944	2088
--------------------	------------	-----------	-----------	-----------	------------	------------	----------	-------------	-------------

R	SRE	ČET	PET	SOB	NED	PON	TOR	SRE	ČET
	D	D	D	SOB	NED	D	D	D	D

Rosita Razpotnik

Študij MBA

To, da se zavedamo, da nič (ali premalo) vemo in znamo, je že korak v pozitivno smer. V sodobnem času je še kako pomembno, da se učimo celo življenje. ETI vzpodbuja pridobivanje novih znanj, napotuje zaposlene na izobraževanja in namenja precejšnja sredstva za izobraževanja. Vsako leto se raznih oblik izobraževanj udeležuje vse več ljudi, za izobraževanja se namenja več ur in denarja. Predvsem pa vzpodbujamo tiste, ki se želijo sami izobraževati ter izkazujejo veliko zavzetosti, da usmerjajo pridobljena znanja in pridobivajo izkušnje z namenom uresničitve svojih poklicnih in osebnih ciljev.

V letu 2015 smo z Ekonomsko fakulteto Univerze v Ljubljani in Centrom poslovne odličnosti Ekonomske fakultete ter nekaterimi večjimi slovenskimi podjetji podpisali Pogodbo o ustanovitvi konzorcija z namenom organizacije dvoletnega modularnega programa MBA kot posebne oblike podiplomskega študija Poslovanje in organizacija. Zavezali smo se, da se bosta v ta študij vključila dva naša zaposlena. Izvedli smo razpis in izmed kandidatov izbrali dva sodelavca, in sicer Petra Benka in Davorja Teraža, ki sta že imela nekaj delovnih izkušenj, želja obeh pa je bila, da nadgradita praktično ekonomsko in poslovno znanje ter pridobita tudi tako imenovane »mehke vodstvene veščine«.

Študij je trajal dve leti. Verjetno bi mi oba, tako Peter kot Davor, potrdila, da je bilo nemalokrat zelo naporno uskladiti službene in zasebne



obveznosti ter študij, ki je zahteval več kot samo učenje. Udeleženci konzorcijskega študija MBA so še kako spoznali, da je prava pot do uspešnega cilja uspešno timsko delo. Študij se namreč konča po uspešno izvedenem projektu, ki so ga ustvarjali timi, sestavljeni iz članov različnih podjetij. Oba sta več kot uspešno končala študij, za kar jima iskreno čestitamo.

Tudi v tem letu smo z internim razpisom povabili sodelavce, da se vključijo v naslednjo, 7. generacijo študentov MBA, ki se jim predavanja začnejo v januarju 2018. Tako tudi od novih dveh kandidatov, Domna in Davida, pričakujemo, da bosta z vsem žarom vstopila v svet pridobivanja novih, zanimivih znanj.

Uvedba novega izdelka (AFDD) na avstrijski trg

Za zaključni projekt študija MBA je tim v sestavi Ognjen Backović, Peter Benko, Saša Carli, Simon Kapelj in Alenka Kastelic izdelal projekt z naslovom Proces vpeljave novega specialnega izdelka (AFDD) na avstrijski trg. To smo določili skupaj z vodstvom podjetja. V okviru projekta je tim analiziral potencial trga za izdelke AFDD, raziskal konkurenco in njihovo pozicioniranje, pripravil Porterjevo analizo panoge, distribucijske kanale in analizo SWOT. Ugotovitve iz temeljito opravljene analize so bile podlaga za izdelavo marketinške strategije.

V marketinški strategiji je nato tim opredelil mer-



ljive cilje za leto 2018 v številu novih pridobljenih kupcev in povečani prodaji, predlagal ciljne skupine kupcev, ETI-jevo pozicioniranje, distribucijo in strategijo vstopa na trg. Pripravil je tudi finančni plan in kontrolni plan projekta. Ključne ugotovitve tima so pokazale potrebo po dvigu prepoznavnosti blagovne znamke ETI, usmerjenju na zahtevnejše kupce, kjer cena ni glavni dejavnik izbire, in potrebo po diferenciaciji izdelkov glede na konkurenco. Za prodor na trg je smiselno uvesti nove pristope, v veliko pomoč pa je lahko uporaba digitalnega marketinga in sodobnih tržnih orodij. S projektom se je razvil model vpeljave nišnih izdelkov na specifičen trg, ki je lahko širše uporaben za različne nišne izdelke in za druge trge. Tim je projekt predstavil ETI-jevemu vodstvu in sodelavcem 21. novembra v konferenčni dvorani.

Peter Benko



Davorjeva izkušnja s študijem MBA

Šolanja sem se udeležil kot najmlajši član v številčno izredno močni 5. generaciji študentov. Program MBA predstavlja optimalno kombinacijo teoretičnih znanj, prakse, kakovosti in fleksibilnosti. Med napornim šolanjem sem pridobil neprecenljive izkušnje, ki so mi odprle popolnoma nove dimenzije razmišljanja in razumevanja celovitega poslovnega okolja. Program MBA bi priporočal vsem, ki si v življenju želijo osebnega napredka in kariernega preboja. Vsak študent MBA šolanje konča s praktičnim zaključnim projektom v industriji. Moje zaključno študijsko delo je potekalo za podjetje DOMEL, ki je eno izmed vodilnih proizvajalcev motorjev za sesalnike na evropskem trgu. Poudarek študija MBA je na timskem delu, zato je bilo tudi reševanje problematika na zaključnem delu ekipno. Ekipa je bila sestavljena iz petih ljudi z različnimi izkušnjami in znanji. Najpomembnejša preizkušnja končnega projekta je bila, kako uskladiti razmišljanje petih različno kompetentnih ljudi v končno delo. Vsekakor je bil to eden izmed največjih izzivov dosedanje kariere.

Davor Teraž

Rosita Razpotnik

ETI štipendira

Pred vstopom v novo šolsko leto v ETI-ju že vrsto let pripravimo razpis za podelitev štipendij novim štipendistom. S sistemom štipendiranja zagotavljamo kompetentne mlade kadre, ki se lahko vključijo v delovni proces takoj po končanem izobraževanju.

Kot smo zapisali v razpisu, ki je bil objavljen v avgustu, želimo v naše vrste pridobiti bodoče zaposlene, ki že pri študiju kažejo veliko stopnjo uspešnosti, iznajdljivosti in vedoželjnosti ter so večji komuniciranja v tujem jeziku.

Letos smo razpisali 17 kadrovskih štipendij. Največ štipendij že tradicionalno razpisujemo za oblikovalce kovin in orodjarje, strojne tehnike, inženirje strojništva ter inženirje elektro smeri. Letos smo razpisali tudi dve štipendiji za študij mehatronike. Odziv na razpis je bil precejšen, saj smo v roku prejeli 38 vlog za štipendijo. Po pregledu vlog smo oblikovali ožji nabor kandidatov za štipendijo, ki smo jih povabili na spoznavni razgovor.

V začetek šolskega leta vstopamo skupaj z 31 štipendisti tehničnih smeri. Mladim štipendistom omogočamo spoznavanje poslovnega procesa in bodočih sodelavcev že med šolanjem. Med obvezno prakso, ki jo opravijo v obdobju vsaj 160 ur v posameznem šolskem letu, štipendistom nudijo pomoč usposobljeni mentorji, ki jih uvajajo v delo ter jim pomagajo pri spoznavanju načina dela in kulture podjetja. Štipendisti se lahko z mentorji dogovorijo tudi za pomoč pri izdelavi diplomskih, seminarskih in magistrskih nalog. Po končanem šolanju pa štipendistom nudimo tudi zaposlitev.



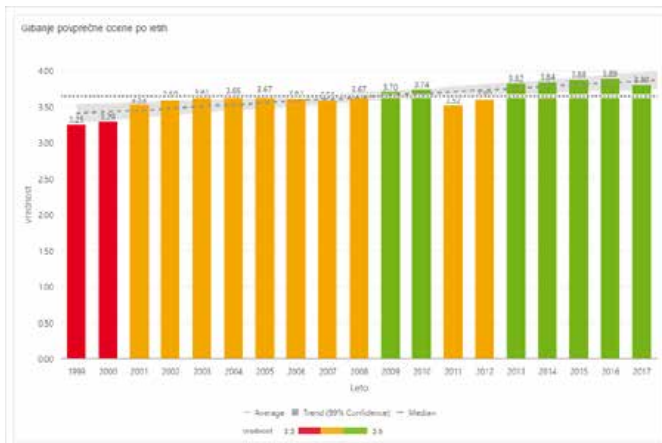
Iztok Vozelj

Analiza zadovoljstva

uporabnikov IT skupine ETI

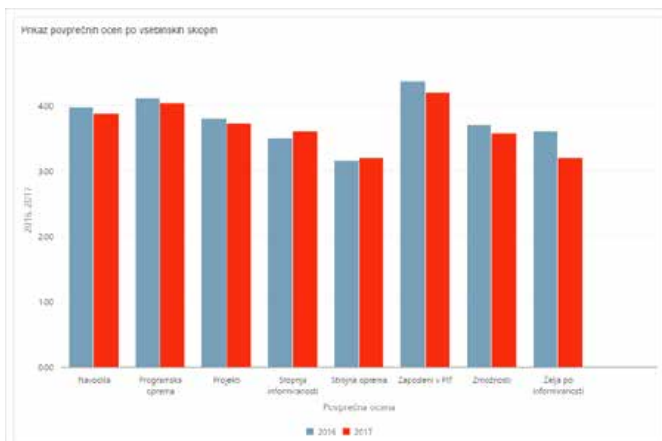
Tako kot je že v navadi, smo tudi letos v PIT ob koncu leta izvedli anketo, da bi preverili zadovoljstvo uporabnikov naših storitev. Glede na vse **spremembe**, ki so se odvijale in še vedno odvijajo v letošnjem letu, smo nekoliko s strahom pričakovali rezultate. Analiza vseh vrnjenih anket pa je pokazala, da so v povprečju nekoliko slabši v primerjavi s trendom zadnjih nekaj let, vendar vseeno boljši od pričakovanih.

Rezultate letošnje ankete smo obdelali in grafično prikazali z orodjem **Oracle Data Visualization**, o katerem boste izvedeli kaj več v eni izmed naslednjih števil *Utrija*.



Z grafa je razvidno, da v letošnjem letu dosegamo rahel padec povprečne ocene zadovoljstva, ki se je zadnjih šest let vztrajno zviševala. Razlog za tovrsten padec povprečne ocene ne gre iskati samo v zadovoljstvu z novo različico **Inforja** ali sistema za poslovno obveščanje, ampak je padec, kot kaže, posledica slabših ocen na različnih področjih, ki jih bomo v nadaljevanju na kratko pokomentirali ter prikazali primerjavo s preteklim letom. Zelo podoben trend se kaže tudi pri drugih hčerinskih podjetjih.

Po pričakovanju se je v primerjavi s preteklim letom povečala ocena zadovoljstva uporabnikov s strojno opremo, ki jo uporabljajo pri svojem vsakdanjem delu. Kot kaže, je zamenjava starejših »iztrošenih« računalnikov z novimi dosegla svoj učinek. Poleg tega se je prav tako povečala stopnja informiranosti z novostmi v informacijski tehnologiji in stanjem tovrstnih projektov znotraj skupine. Tudi tukaj se o novostih obvešča zaposlene, ciljne skupine zaposlenih oz. ključne uporabnike v skupini, ki po lastni presoji te informacije delijo naprej.



Vsa druga področja pa so v povprečju dobila slabšo oceno kot preteklo leto.

Največjo povprečno oceno ima, kljub padcu v primerjavi s preteklim letom, ocena zaposlenih v PIT. Tukaj sta najslabše ocenjeni odzivnost in hitrost pri reševanju prijavljenih napak. Najbolje pa sta ocenjeni veščini komunikativnosti in strokovnosti. Razlogov za tovrsten padec ocene je veliko in vsak anketiranec ima svoje razloge, po drugi strani pa se vidi, da tudi končni uporabniki delijo naše izkušnje, kar lahko razberemo iz njihovih pripisov k temu vsebinskemu sklopu: »Pri odzivnosti vam najbrž delamo krivico, ker so zadaj ostali izvajalci.« Potem drugi: »Pri strokovnosti se pozna, da je veliko sodelovanja z zunanjimi sodelavci in posledično sodelavci v informatiki sami ne poznajo vseh detajlov in zaradi tega včasih malo dlje traja, da pridejo do rešitve.« Spet tretji: »Moje mnenje je, da oddelek IT zelo dobro nadgrajuje aplikacije in skrbi za napredek. Le premalo časa je, da bi lahko kakovostno usvojili aplikacije in jih s pridom uporabljali pri svojem delu.«

Pri kakovosti programske opreme (preprostost uporabe, brezhibnost delovanja, funkcionalnost itd.) na delovnem mestu je najvišjo oceno dobil programski paket orodij Office (Word, Excel, PowerPoint). Temu pa z visoko oceno 4,2 takoj sledi Lotus Notes in aplikacije znotraj Lotusa ter sistem za poslovno obveščanje in planiranje. Ocenitve transakcijskega sistema Infor ter sistema za skladiščno poslovanje (iWare) sta rahlo padli, vendar ne toliko, kot smo pričakovali, in sicer z lanske povprečne ocene 3,8 oz. 3,9 na letošnjo 3,7. Tudi tukaj je razlogov za padec ocene veliko, največji je vsekakor dvig različice, na katero smo se nekateri hitreje, drugi spet nekoliko počasneje privadili. Novo različico Inforja smo tako ob polletni uporabi že docela spoznali ter tako ob novih izzivih skupaj z uporabniki in svetovalci skušali priti do rešitve. Vsi skupaj se moramo zavedati, da so izzivi v tem času stalnica in samo veliko strpnosti in komunikacije, na obeh straneh, je potrebne, da se jih uspešno lotimo. Glede na izkušnje preteklih let in trende na tem področju si upamo trditi, da se bo ocena v naslednjem letu na tem področju izboljšala, kot posledica boljše podpore PIT in znanja ter izkušenj končnih uporabnikov.

Pri dostopnosti in uporabnosti navodil za delo s programsko opremo na delovnem mestu je iz analize odgovorov zaznati, da se je dostopnost, pa tudi kakovost in uporabnost navodil, nekoliko zmanjšala. Tukaj se je v sodelovanju s ključnimi uporabniki posameznih vsebinskih področij že začelo ukvarjanje s posodobitvami vseh obstoječih postopkov Infor, da bi zagotovili dostopna in ažurna navodila za vsakdanje delo. Dobra praksa, ki se jo poslužujemo že od samega začetka, je, da so navodila dostopna že v aplikaciji (npr. Price Collector, BI, HP itd.). Kot kažejo izkušnje, je to dobro sprejeto, vendar pa je uporabnikov tovrstnih aplikacij manj kot uporabnikov transakcijskega sistema. Zelo skrb vzbujajoč pa je trend vsakoletnega nižanja pri samooceni zmožnosti uporabe orodij Office in Inforja. Iz tega sledi, da uporabniki po lastnem mnenju orodij, ki so jim na voljo, ne izkoriščajo zadosti. Taka samokritika je ponoven signal za nas v PIT, da se še bolj potrudimo pri izvajanju internih izobraževanj in še bolj poglobimo sodelovanje s ključnimi uporabniki. Res pa je, da so, tako kot smo omenili že preteklo leto, IT-novosti naša stalnica in da nas, če želimo ali pa ne, nenehno silijo k prilagajanju načina našega dela, delovnega okolja ter razmišljanja. Hitreje ko se bomo s tem sprijaznili, boljše bo, predvsem če želimo biti konkurenčni na trgih, kjer nastopamo, in v organizaciji, v kateri delujemo.

Ob koncu pa še zahvala vsem, ki ste sodelovali v anketi. Vabljeni tudi v prihodnjem letu, ko bomo izvedli okroglo 20. anketo.

Obenem vam ob tej priložnosti sodelavci PIT želimo srečno, zdravo in uspešno 2018!

PROMOCIJA ZDRAVJA

poročilo 2017

1.1.2017 - 31.12.2017

Namen je preko aktivnosti, ki se bodo izvajale spodbujati zaposlene k večji gibalni aktivnosti in s tem izboljšati zdravje zaposlenih – zmanjševanje bolniškega staleža, preko aktivnosti spodbujati k pravilnemu načinu izvajanja aktivnosti (varnost) – znanja bodo lahko udeleženci prenašali tudi naprej (družina, znanci,..), krepiti medosebne odnose, večati zadovoljstvo zaposlenih.

Cilj je zagotoviti zaposlenim organizirane aktivnosti, ki bodo spodbujale k bolj zdravemu načinu življenja.

Promocija zdravja je razdeljena na več različnih aktivnosti, udeleženci se lahko udeležujejo vseh ali pa le posameznih (v okviru udeleženičeve zmožnosti).

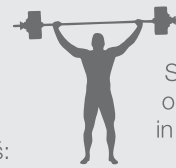


Boni za bližnje hribe: Čemšeniška Planina, Šmarna gora, Črnuški dom na Mali Planini, Mrzlica in Kum - vsak zaposleni ima pravico do dveh bonov za prehrano mesečno za omenjene destinacije (2 bona na mesec neglede za katero destinacijo), Mrzlica in Kum so boni na voljo od 15.12. - 15.2. (v zimskem času), Čemšeniška planina, Šmarna gora, Črnuški dom na Mali Planini pa celo leto.

Čemšeniška Planina	Šmarna gora	Kum	Mrzlica	Skupaj:
3443 bonov	406 bonov	983 bonov	125 bonov	4957 bonov



Tenis
teniški klub Mengeš:
15 udeležencev



Obisk fitnesa na Izlakah
Spin Izlake (možnost udeležbe na organizirani telovadbi 1x tedensko in možnost koriščenja fitnes naprav (vsak dan)): 40 udeležencev

Organizirana telovadba v Kamniku in na Izlakah
telovadnica OŠ Marije Vera Kamnik, OŠ Ivana Kavčiča Izlake:
35 udeležencev



Kegljanje v Zagorju in Kamniku
organizirano kegljanje 1x tedensko:
15 udeležencev



Preventiva (za dopolnjenih 20 oz. 30 let – plačilo preventive za zaposlene za dopolnjenih 20 ali 30 let dela v koncernu): 71 udeležencev



Omogočanje izbire poceni počitniških kapacitet:
210 udeležencev



Kolesarjenje v poletnih mesecih:
25 udeležencev



Mali nogomet:
20 udeležencev



Pohodi v gore 1x mesečno (organizacija, prevoz, malica), pohodi se izvajajo 1 x mesečno, različne destinacije po Sloveniji, cca. 3 ure hoje v eno smer) - 12 pohodov: 291 udeležencev

Tehnike sproščanja:
20 udeležencev



Smučanje in sankanje 1x letno (1x letno organizacija smučarskega tekmovanja (prevoz, organizacija, prehrana): 51 udeležencev



Omogočanje zdrave prehrane (zdravi obroki brez konzervansov, več sadja): Izlake: 840, Kamnik: 100



Izobraževanja o varnosti in zdravju pri delu VPD:
200 udeležencev



Neomejen dostop do vodnih avtomatov:
16 vodnih barov + 2 vodna balona



5-minutni odmori za rekreacijo

(do)plačilo terapij po težjih operacijah

Zdravko Vidergar s sodelavci

Dan najlepših sanj



Sodelavci: Življenje teče hitro naprej, zato je pomembno, da se včasih malo ustavimo in se poveselimo v krogu prijateljev. Privoščimo drugim tisto, kar si najbolj želijo, in se vsaj za trenutek preselimo nekam stran od našega vsakdanjika. Saj veste, kaj pravijo: "Vsaka stvar se vrne, dobra ali slaba, če ne prej, pa čez 10 let." Najlepša so presenečenja, zato smo se odločili, da presenetimo našega sodelavca Zdravka. Prijavili smo ga na oddajo Dan najlepših sanj in mu tako omogočili izpolnitev njegove največje želje – obisk Elvisovega doma v Memphisu (Graceland). Da je bila med več kot 1000 željami izbrana prav njegova skrita želja, pa je bilo potrebnih več dejavnikov, med drugim tudi 40. obletnica Elvisove smrti, ki so jo njegovi privrženci spominjajo prav letošnje leto (+ 16. avgust 1977).

Zdravko Vidergar:

Elvisa sem "spoznal", ko sem bil star 11 let. Mami je vedno lepo govorila o Elvisu, kako lepo je pel, tako da sem imel Elvisa vedno nekje v spominu kot izrednega pevca.

Mami sicer ni zbirateljica, imela je slike in eno kaseto, ki jo imam sedaj jaz v zbirki. Tudi bratranec je takrat oboževal Elvisa in pri njem sem prvič malo bolj spoznal njegovo glasbo. Posnel mi je nekaj kaset, ki sem jih poslušal iz dneva v dan. Tako se je leta 1993 začelo moje navdušenje nad Kraljem. Takrat sem bil še skoraj otrok in nisem imel denarja, da bi si kupoval ploščice, sem pa zbiral vse, kar sem dobil o njem. Večinoma so bili to posterji iz glasbenih revij (BRAVO), slike in članki iz časopisov in revij. Spomnim se, ko sem nekega dne šel na Petrol in zagledal, da imajo tudi Elvisove kasete. Seveda sem takoj šel domov in prosil starša, da mi dasta denar za kaseto. Najprej sem dobil za eno, ob vztrajanju pa še za drugi dve, da sem imel komplet. Vedno, kadar smo v šoli zbirali star papir, sem vedno bil pozoren na revije, da sem v njih našel kakšne posterje. Spravil sem vsako najmanjšo sliko o njem. Potem pa je prišla srednja šola, imel sem štipendijo, takrat pa sem

že začel kupovati CD-je, kakšno ploščo, knjigo ... Počasi sem napredoval, vsak mesec kakšen CD in zbirka se je večala. Leta 1999 sem spoznal g. Jožeta Muhiča, strastnega oboževalca Elvisa, in vse od takrat sva prijatelja. Za njega sem izvedel na televiziji in po nekkih skupnih kolegih prišel do srečanja z njim. Bil sem še mladoleten, ko sem prišel k njemu na obisk. Pokazal mi je svojo zbirko Elvisovih gramofonskih plošč, CD-jev in meni, ki takrat še nisem imel toliko materiala, se je to zdelo noro in nedosegljivo. Istega leta sem se tudi zaposlil v ETI-ju in od takrat naprej redno kupujem gramofonske ploščice, CD-je in druge zadeve o Elvisu.

Sedaj zbiram že 24 let in v tem času sem zbral več kot 1000 CD-jev (vse original), več kot 800 gramofonskih plošč (vinilk), več kot knjig in DVD-jev in pa seveda ogromno drugega materiala o Elvisu: posterjev, plakatov, revij ...

Včasih me kdo vpraša, kako je lahko toliko plošč in CD-jev. Na ploščah in CD-jih je izšlo ogromno koncertov, vaj, generalk pred koncerti in "sessionov" iz filmov. Elvis je samo v 70-ih letih imel več kot 1000 koncertov in ogromno tega je posneto in izdano na nosilcih zvoka. Gramofonske ploščice zbiram po državah, tako imam tudi po sedem različnih izdaj ene ploščice. Vsega se pač ne da imeti, kupiš pač, kolikor si lahko privoščiš. Lansko leto sem bil na obisku pri prijatelju v Italiji. Je eden največjih zbirateljev na svetu. Ima več kot 11.000 Elvisovih različnih izdaj, ploščice z vsega sveta, in še vedno nima vsega. Vedno pravim: to ni tekmovanje, to je za dušo, privoščiš si, kolikor finance dopuščajo. S prijatelji smo večkrat obiskali tudi koncerte, na katerih igrajo originalni člani, ki so z Elvisom igrali vse koncerte od leta 1969–1977. Elvisa pa ne obožujem in spoštujem samo zaradi njegove glasbe. Cenim ga tudi kot človeka. Bil je vedno prijazen do oboževalcev, pripravljen dati podpise in ogromno je pomagal ljudem, ki si niso mogli privoščiti toliko, kot si je on. Popolnim neznancem je podarjal avtomobile (kadilake), ljudem okoli sebe hiše in prav lepo so živeli na



njegov račun. Ob tej priliki bi se zahvalil staršema, ki sta me vedno podpirala pri mojem hobiju, in pa seveda ženi Mojci, ki moje navdušenje nad Elvisom podpira že 16 let. Posebna zahvala pa gre mojim sodelavcem – prijateljem, ki so se spomnili in poslali prijavnico z mojo največjo željo na oddajo Dan najlepših sanj. Hvala vam, prijatelji.

Čeprav je Elvis mrtev že 40 let, zanimanje za njega ne upada. V lanskem letu so s prodajo njegovih plošč, CD-jev, spominkov zaslužili 35 milijonov \$. Zaključil bom tako: Naj živi Kralj TCB (Taking Care of Business)!

Sodelavci:

Največji izziv v tem projektu je bil, da Zdravko ni smel izvedeti, kaj se dogaja. Kako takšen pomemben podatek zadržati med nekaj posamezniki? Težko, vendar se da. Je pa res, da dotični niso povedali niti svojim izbrankam, ki bi najverjetneje potem govedale svojim kolegicam (pa ne povej naprej) ... Vse se je dogajalo zelo hitro, predvsem od trenutka, ko je služba za stike z javnostjo v ETI-ju odobrila snemanje (ševeda na podlagi odobritve vodstva) v proizvodnji stikal (KZS-2m, 4m). Ekipa

iz POP TV je prišla na ogled in se dogovorila, kako bi snemanje oz. presenečenje potekalo – to se je dogajalo na petek, 10. 11. 2017. V ponedeljek, 13. 11. 2017, ob 13.45 pa je potekal dnevni sestanek za vse delavke/delavce ob info. tabli stikal, seveda je bil med njimi tudi Zdravko Vidergar, ki ni vedel ničesar. Kar naenkrat pa je prišel snemalec od glavnega vhoda v proizvodnjo, od zadaj je skupaj s snemalno ekipo prišel voditelj oddaje Dan najlepših sanj Peter Poles, preoblečen v Elvisa. V pesmi, ki jo je zapel, je Zdravka povabil, da se mu pridruži na snemanju oddaje naslednji dan (torek, 14. 11. 2017), da bosta obujala spomine na kralja rock'n'rolla Elvisa Presleya in mu izkazala spoštovanje ob obletnici njegove smrti. Seveda je bil Zdravko totalno šokiran, nekaj časa je samo stal in gledal, kaj se dogaja. Sprejel je vabilo, potem je sledilo še dodatno snemanje prihoda "Elvisa" v proizvodnjo: ponovi, je dobro?, še enkrat – skratka ne gre vse zmeraj čisto po načrtu. Vendar tu presenečenje še ni končano. Povabljeni smo bili še vsi preostali, da se lahko udeležimo

snemanja. Na snemanje je poleg njegove družine prišlo še nekaj sodelavk in seveda tisti, ki smo ga prijavi. Glavni akter prijave je bil Andraž Drnovšek, skupaj s sodelavci Blažem Pleterskim, Janezom Tomažinom in Sandijem Klincem. Samo snemanje je bilo super, najprej priprave na snemanje in obilo smeha v družbi animatorja, ki je občinstvo pred snemanjem dobro ogrel. Nato pa pričetek snemanja in Zdravko je moral na "sanjsko zofo" kot prvi izmed treh srečnežev, kjer sta skupaj s Petrom Polesom najprej pripravila sendvič, ki ga je Elvis tako oboževal, skozi pogovor je nato sledil posnetek iz leta 2002, ko je Zdravko nastopal v oddaji Popstars. In na koncu še pika na i ...

Zdravko potuje v Ameriko, natančneje v Graceland, na posestvo, kjer je živel in kjer je pokopan Elvis Presley. V spomin na kralja rock'n'rolla je tam urejen muzej za obiskovalce.

Od POP TV-ja dobi 8-dnevni vodeni izlet v Graceland preko organizatorja iz Avstrije. V Zdravkovem odzivu na to novico je bilo vidno, da o tem ni vedel ničesar. Verjamemo, da se je ob tem dogodku vsem, ki Zdravka poznajo, vsaj za trenutek, orosilo oko.

Kot se seveda spodobi, smo na koncu vsi akterji skupaj z voditeljem oddaje Petrom Polesom nazdravili za uspešno izvedeno nalogo in imeli čast spoznati, kako čudovita oseba dejansko Peter Poles je.

No, pa je še eden izmed uspešno zaključenih projektov za nami.

Zdravko, vsi sodelavci in prijatelji, ti želimo srečno pot v Graceland in nazaj, kamor boš šel v mesecu maju prihodnje leto. To bo tudi tvoj prvi let z letalom, če se ne motimo. Verjemi, da te čaka veliko novih dogodivščin, novih poznanstev, predvsem pa izkušnja in doživetje, ki ne gre v pozabo.

Ob vrnitvi iz Amerike pa ne pozabi svojih utrinkov deliti z bralci Utripa.

Rosita Razpotnik

Obisk dobrega moža

Oj, december, mesec bebi,
daj, otroke razveseli!
Natresi jim snega
in vsega dobrega.
Miklavž bo prišel med nas,
da nasmejan bo vsak obraz.

Naše otroke je letos obiskal Miklavž, prvi od treh dobrih mož, ki nas obdarujejo v mesecu decembru. S svojimi prijateljicami, ki so poskrbele za ples in zabavo ter poslikavo obrazov, je Miklavž poskrbel za odlično vzdušje in dobro voljo. Pridni otroci pa so dobili tudi darila :)



Borut Markošek

Pohodi

Zaradi obilice novozapadlega snega na prvotno planirani destinaciji – Tosc – se je spremenila trasa septembrskega pohoda. Na novo predlagana in izpeljana je bila naslednja tura: Koča na Pesku (Rogla)–Klopni vrh–Ruska koč–cilj: Mariborska koč.

Mariborska koč (1080 m) stoji na mali planoti na južni strani pohorskega hrpta pod Reškimi vrhovi (1142 m) in Ledinekovim koglom (1182 m).

Razgled: Od koč je razgled le proti jugovzhodu in jugu, na druge strani ga zakrivajo gozdovi. Pred nami so slemena Slivniškega Pohorja, ki zložno padajo proti Dravskemu polju, med nje se zajedajo ozke doline in grape Framskega in drugih potokov; za obširnimi Dravskim poljem se dvigajo gričevnate Haloze, Boč in Donačka gora, zadaj pa vidimo tudi Medvednico.



Pri Ruški koč



Votlina Kralja Matjaža

Peca, naša oktobrska destinacija, je gora na Koroškem, v vzhodnem delu Karavank, na slovensko-avstrijski meji. Njeno vršno zgradbo sestavlja več vrhov. Najvišji vrh, 2126 m visoka Kordeževa glava (nemško Kordeschkopf), leži v njenem južnem delu, je planotasta, porasla pretežno s travo in nizkim rušjem. Proti severozahodu se zložno spušča na Knipsovo sedlo (2012 m),

koder je planinski mejni prehod. Od tod se v isti smeri vzpne na srednji Končnikov vrh (Knieps, 2109 m), kjer se začne greben proti drugemu najvišjemu vrhu, 2113 m visoki Bistriški špici (Feistritzer Spitze), in zadnjemu dvatisočaku Veški kopi (Wackendorfer Spitze, 2074 m). Slednja dva vrhova ležita povsem na avstrijski strani.

Legenda pravi, da pod njo spi kralj Matjaž. V neposredni bližini Doma na Peci je Votlina kralja Matjaža. Dostop na Peco iz Koroške je mogoč iz Črne na



Malo pod vrhom



Skupinska z vrha Uršlje gore



Panoramska s Plešivca

Koroškem (skozi naselje Podpeca in do Doma na Peci) ali iz Mežice. Območje gore Pece spada v Geopark Karavanke pod Unescovim okriljem, ki je prvi geopark v Sloveniji in prvi čezmejni geopark med Slovenijo in Avstrijo.

Znan je Turistični rudnik in muzej Rudnik svinca in cinka Mežica – Podzemlje Pece, katerega ogled je mogoč tudi s kolesom in kajakom.

Prvo novembrsko soboto nas je pot vodila na Uršljo goro ali Plešivec (1699m), ki je razgledna gora med Slovenj Gradcem in Črno na Koroškem. Ime Plešivec je dobila po sivem apnenčastem vrhu med gozdnatimi pobočji gore, ki je iz doline videti kakor pleša, Uršlja gora pa je dobila ime po gotski cerkvi svete Uršule, ki je najvišje ležeča cerkev v Sloveniji. Na vrhu pa ne stoji samo cerkev, ampak tudi prijeten planinski dom, pred katerim je večje število klopi in miz. Od doma pa se lahko povzpne še na manj kot pet minut oddaljen vrh Uršlje gore, na katerem stoji križ in razgledna plošča. Med domom in vrhom so postavljeni oddajniki, ki so vidni skoraj z vseh sosednjih vrhov. RTV-oddajnik je bil postavljen leta 1962, saj je tu točka, ki nudi najboljše pogoje za oddajanje signala, ki pokriva Koroško in Štajersko regijo. Iz oddajnega centra so še druge zveze, ki koristijo reševalcem, gasilcem, policiji, amaterjem in drugim. Na UKV-frekvencah delujeta tudi dve radijski postaji za lokalni program v Slovenj Gradcu.

Uršlja gora je priljubljena izletniška točka tudi med kolesarji, saj na vrh pripelje za promet zaprta gozdna cesta.

Decembrski, zadnji letošnji pohod je bil izpeljan v pravih zimskih razmerah, cilj pa je bil Donačka gora (tudi Rogaška gora), 884 m visoka gora v vzhodnem delu Slovenije in predstavlja zadnje odrastke Karavank, ki se zaključijo z Ivanjščico in Ravno goro na Hrvaškem.

Donačka gora se iz gričevij ob vznožju strmo dvigne v kratek in oster greben različne višine. Greben je zelo razgleden in je zato priljubljena izletniška točka, predvsem za bližnjo Rogaško Slatino in Rogatec. Starejše ohranjeno ime Rogaška gora ali Rogač je verjetno nastalo iz oblike gore, kot je vidna iz Rogaške Slatine – ostro kamnito sleme, ki kaže z zahodne strani obliko roga. Novejše ime je dobila po cerkvi sv. Donata, ki leži na južnem obronku gore in je bila zgrajena med letoma 1720–1730.

Dr. Ernest Frölich je pred več kot 150 leti pot na Donačko goro označil in je tako prva označena planinska pot v Sloveniji. Dostopov na goro je več: iz Narapelj, iz Žetal (Pot Jožeta Žetalskega, urejena leta 1975), iz Stoperc (po Stoperški poti), iz Rogatca, od koder pripelje asfaltirana cesta do Rudijevega doma na (590 m).

Od Rudijevega doma vodi planinska pot v ključih po območju pragozda na greben in vrh z 10 m visokim križem, ki je bil prvič postavljen leta 1934, leta 1952 razstreljen in leta 1992 obnovljen. Hoje je za okoli ene ure. Pot se čez greben nadaljuje bodisi proti Maceljski gori ali pa se s pomočjo nekaj metrov jeklenice po zavarovani poti vrne nazaj k planinskemu domu.

(Vir: Hribi.net in Wikipedia)

PLAN POHODOV ZA LETO 2018

Januar	Velika Slivnica
Februar	Ankaran–Tinijan–Socerb
Marec	Galetovec
April	Virnikov Grintovec
Maj	Golica (ko bodo cvetele narcise)
Junij	Pohorje od Rogle do Slovenj Gradca
Julij	Triglav s Pokljuke čez Planiko, 2 dni
Avgust	Strelovec iz Robanovega kota
September	Grintovec
Oktober	Rodica–Vogel
November	Glinščica (Italija)
December	Lubnik

Pohodi se izvajajo prvo soboto v mesecu, razen če je praznik ali slabo vreme, se pohod prestavi za en teden.



Zimske razmere



Vrh Donačke gore

Matija Prašnikar

Ko prestopiš mejo normalnega (do Portoroža po "malo" daljši poti)



Juriš na Vršič



Pogled na morje

Ko večina že pakira v avto opremo za na smučanje in druge zimske aktivnosti, oblečeni v bunde, zaviti v šale, obuti v zimske čevlje, kar naenkrat pa začudeno pogledajo, da nekdo prileti mimo s kolesom, oblečen v kolesarski dres, ki je na prvi pogled videti tanek, in si mislijo: *Glej ga norca, temu se je pa čisto zmešal.* Ja v večini primerov sem ta "norc" jaz. Sem ekstremist in kolesar na dolge relacije, ki se na vreme ne ozira več. Lahko je sonce, sneg ali dež, se usedem na kolo in naredim po nekaj deset ali celo sto kilometrov.

Naj se na kratko predstavim. Sem Matija Prašnikar, star sem 25 let in sem zaposlen v orodjarni ETI Proplast. Poleg gasilcev in harmonike je moj glavni hobi kolesarjenje.

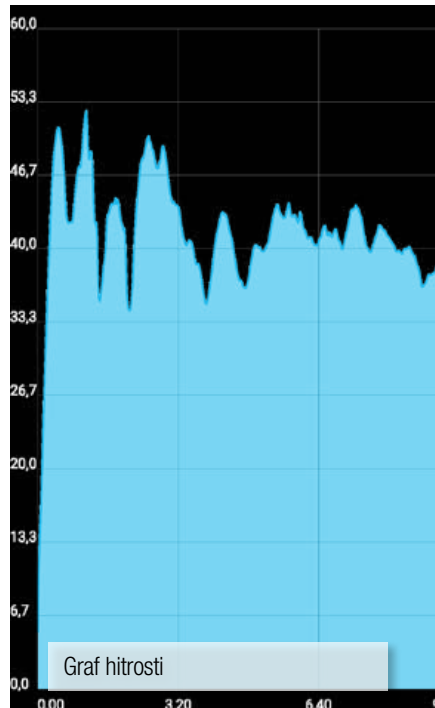
Povprečno prekolesarim na mesec nekje med 900 in 1200 kilometri, kar nanese na leto tudi krepko čez 10.000 kilometrov. Trenutno vozim dirkalno kolo znamke Scott, ki ima nekaj sprememb v primerjavi s serijskimi kolesi. Prilagojeno je geometriji telesa, ogrodje je narejeno v kombinaciji karbona in nekaj ojačitev iz dur-aluminija, vilice so karbonske, obroči "felge" pa v kombinaciji karbona in aluminija na zaviralni površini. Razmiki na delih okvirja, kjer je guma, so večji kot pri preostalih cestnih kolesih, tako da spravim nanj tudi gume do širine 32 mm. Teža kolesa je 7,2 kilograma, gonilka, zavore, menjalnika, zobniki ter prestavno-zavorne ročice pa Shimanove. Treninki se iz dneva v dan razlikujejo, odvisno, ali treniram

za moč ali vzdržljivost (po navadi kakšen mesec pred načrtovanim tekmovanjem). Udeležujem se raznih maratonov, 24-urnih dirk in pa cyclocross tekmovanj (v zimskem času) tako v Sloveniji kot tudi v tujini. Zadnje tekmovanje, ki sem se ga udeležil, je bil 39. juriš na Vršič v začetku septembra, ki sem ga prevozil kljub tehničnim težavam (počena guma) v slabih 48 minutah. Sicer nisem ravno tekmovalne narave, ampak bolj avanturist, in se včasih kar med potjo odločam, kam bom šel. Do Portoroža niti ni tako daleč: tistih 200 kilometrov v šestih urah, zato se na vsake toliko časa spomnim kakega norega podviga, kot je bil na primer pred tremi leti čez Vršič v Novigrad ali pa lani kar čez Pavličovo sedlo in italijanski Trbiž do Portoroža.





Hitrosti, ki niso več nedosegljive



Graf hitrosti

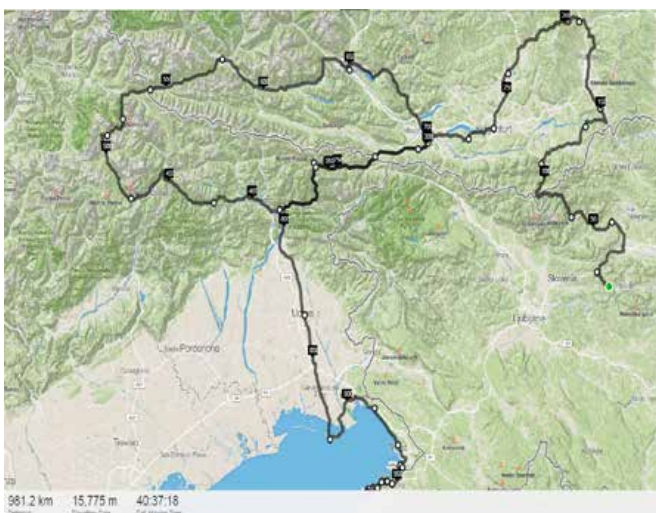


Iz ideje o poti na morje čez Avstrijo sem kmalu prešel v fazo načrtovanja poti. Čas vožnje, počitki, kakšen je teren in podobno, sem moral predvideti že vnaprej zaradi dodatne opreme, ki sem jo napokal v 20-litrski nahrbtnik in je na koncu tehtal skoraj 10 kilogramov. Na dan odhoda je bilo treba vstati že zgodaj, ker sem imel plan do večera priti čez Pavličevo sedlo in Wolfsberg v Celovec, kjer sem prespal pri znancu. Naslednji dan sem pot nadaljeval proti italijanski meji in bežal pred nevihto, ki se je počasi valila čez Karavanke, a me je že pred Beljakom ujela. Kljub močnemu deževju se nisem ustavil, da bi vedril, saj nisem "iz cukra". Po dveh urah pranja in temperaturah okoli 15 °C sem prečkal avstrijsko-italijansko mejo in se podal na med kolesarji znano kolesarsko pot Ciclovía Alpe-Adria, ki se vije iz avstrijskega Salzburga do italijanskega Gradeža. Ker pa na takih poteh vedno srečaš kolesarje, sem se med postankom v Carnii zagovoril s skupino francoskih kolesarjev, ki so se odpravljali v Cortino d' Ampezzo. Čeprav sem imel

pot planirano naprej proti morju, me je premamila želja po novih dogodivščinah in po eni uri smo že skupaj kolesarili proti Dolomitom. V večernih urah smo prispeli do hotela, kjer so imeli rezervacijo, in po slabi uri pogovora sem dobil idejo o vzponu na bližnji prelaz Cimabanche. Rečeno, storjeno. Sredi noči sem priplezal na 1530 m visok prelaz in se spustil v Toblach. Preden sem pomislil na to, kaj sem naredil, je bilo že prepozno. Planiral sem samo vzpon do prelaza in spust v Cortino, a zaradi utrujenosti nisem več ravno kaj razmišljal. Drugega mi ni preostalo kot to, da sem pot nadaljeval nazaj proti Avstriji in Trbižu, kamor sem prispel v jutranjih urah. Po dozi kofeina, zajtrku in enournem počitku sem nadaljeval po planirani poti in sem časovno že kar zaostajal. Sreča je, da se kolesarska proga iz Trbiža večino časa spušča, tako da sem bil okoli 11. ure že v Gradežu. Do Kopra je ostalo še 70 kilometrov, ki sem jih prevozil v družbi zamejskega Slovenca; ta mi je večino poti peljal nahrbtnik. Končno sem prilezel do železniške postaje v

Kopru, kupil karto za vlak – na blagajni pa grenko presenečenje. Nadomestni avtobusni prevoz, kar je pomenilo 5 ur čakanja na vlak ... Nahrbtnik sem pustil na železniški, se odpravil po Parenzani do Portoroža, kolo pustil pri lokalu čisto ob morju in se kar oblečen vrgel v morje. Po osvežitvi v morju sem se vračal proti Kopru in na železniški zaključil izlet do Portoroža. Pot od doma do Portoroža je dolga 200 kilometrov po stari cesti in po navadi jo prevozim v šestih do sedmih urah, a je tokrat trajala tri dni in bila dolga skoraj 1000 kilometrov. S tem podvigom sem si postavil nove meje, ki so bile prej nedosegljive.

Večino časa res najraje kolesarim sam, a vesel sem vsakega, ki se mi pridruži na mojih podvigih in mi dvigne vsaj malo motivacije ter dodatnega zagona. Pa pazite na cesti, ker nekateri kolesarimo celo leto.



Darko Dolinar

Po Sloveniji - Planica, Vikersund



Planica, 24.3.2017

V letu 2017 so slovenski športniki dosegli veliko mednarodnih uspehov. Košarkarji so postali evropski prvaki. Odmevne uspehe so dosegli tudi kolesarji in kajakaši. V zimskih športih je izstopala Ilka Štuhec. Med skakalci je Domen Prevc dosegel štiri zmage za svetovni pokal. Te dogodke sem spremljal bolj površno. Natančneje pa sem spremljal dogodke na največjih skakalnicah oziroma letalnica na svetu. V Planici in Vikersundu. Svetovni rekord je bil letos do poletov v Vikersundu 251,5 m Andersa Fannamela. Potem pa so se letos na tej letalnici daljave spet povečale. V soboto, 18. marca 2017, je bila ekipna tekma. Najprej je Norvežan, ki skače na smučeh slovenskega proizvajalca Slatnar, Robert Johansson poletel 252 m. Daljava je bila kake pol ure svetovni rekord. Hitrost na odskočnem pomolu je imel 100,1 km/uro. Potem je v zadnji seriji Avstrijec Stefan Kraft poletel 253,5 m, kar je bil ponovno svetovni rekord. Na odskočnem pomolu je imel hitrost 99,6 km/uro. V isti skupini je poletel tudi naš Domen Prevc, in sicer 243,5 m, kar je mladinski svetovni rekord. Naslednji teden so bili poleti v Planici. Skakalci so opravili veliko lepih in dolgih poletov. V soboto, 25. marca 2017, je Norvežan Robert Johansson poletel 250 m. Pozneje pa Poljak

Kamil Stoch 251,5 m. To je zdaj rekord v Planici in je le dva metra krajši od svetovnega rekorda. V Planici sem bil v petek, ko je Norvežan Andreas Stjernen skočil 246 m. Stefan Kraft iz Avstrije je v soboto poletel 251 m. Če bi bila njegova hitrost na odskočnem pomolu večja za 0,1 km/uro in bi imel 0,2 m/s več vzgonskega vetra na dnu letalnice, bi verjetno poletel 254 m, kar bi bil nov svetovni rekord. Dosežki naših skakalcev do zdaj. Peter Prevc je prvi skakalec na svetu, ki je poletel 250 m. Ima največ poletov čez 240 m (12) in največ poletov čez 230 m (38). Robert Kranjec ima največ poletov čez 200 m (199). Domen Prevc ima mladinski svetovni rekord (243,5 m), Jurij Tepeš ima rekord s kamero (238 m). Največje daljave naših skakalcev: Peter Prevc (250 m), Ernest Prišlič – SK Zagorje (246 m), Robert Kranjec (244 m), Jurij Tepeš (244 m), Domen Prevc (243,5 m), Anže Semenič (242 m). V sezoni 2017/18 so na prvi tekmi naši skakalci dosegli slabše rezultate. Toda že na drugi tekmi v nedeljo, 26. novembra 2017, v Ruki na Finskem je zmagal Jernej Damjan. V prvi seriji je pri hitrosti 88,1 km/uro skočil 140 m, v drugi pa pri hitrosti 87,9 km/uro 142 m. Če so na skakalnici oziroma letalnici v Planici kdaj dosegli velike oziroma rekordne daljave,

sem šel kakšen teden pozneje pogledat, kje so tiste daljave dejansko. Tako sem šel tudi pred desetimi leti. Na nedeljo je bilo. Bil sem na robu izteka, v izteku pa motorne sani. Potem se je nekdo z njimi krožno vozil po izteku. Čez nekaj časa se je zapeljal gor po doskočišču do 200 m, pa 150 m in obrnil ter se zapeljal do izteka. Potem je enkrat s konca izteka močno pritisnil na plin, se zagnal po strmini doskočišča in se peljal do odskočne mize. Nato je obrnil. Močno je pritisnil na plin in se peljal do konca izteka. Po krajšem počitku je na sani naložil še enega človeka. Proti koncu strmine so se sani premikale zelo počasi. Pogonske lopute so kopale v sneg. Strmina je tolikšna, da sta se potnika držala naprej, da sanke niso padle vzvratno nazaj. Ko pa sta se peljala v dolino, sta bila nagnjena nazaj, da sta lovila ravnotežje s sanmi. Če bi ugasnil motor sani, bi se te lahko prevrnile in potnika pokopale. To nevarnost so verjetno videli tudi upravni delavci Planice. Letos marca so na tej skakalnici dosegli velike daljave. V soboto, en teden po koncu tekem, sem šel spet pogledat skakalnico. Na koncu doskočišča je bil velik kup snega, ki je preprečeval, da bi se po doskočišču še vozili z motornimi sanmi.

OPOMBA: VIR – WIKIPEDIJA

Dejan Pangeršič

40-letnica Pankrtov, dvorana Stožice, 20. 10. 2017

Aka tovariši/gospodje, jest vam ne verjamem.

Ko je v ljubljanski hali Tivoli sredi devetdesetih koncertiral legendarni frontman Pištol Johnny Rotten (John Lydon) s svojim novovalovskim postpunk bendom P. I. L., sva s prijateljem rekla, da boljšega punk koncerta po usranih osemdesetih (ko je bil punk še ornk alive&kickin') še nisva doživela. Takrat sva uletela v množico direkt iz službe. V oblekah in jaz seveda z gibson na nogi. Nisva kaj prida odstopala od ostalih okrog naju, ker punk dress code '80 je bil al ketne&bedži&knoflce&usnjene jakne&kavbojke&znošene allstarke&bullerji al pa fotrova stara obleka v kombinaciji s prej navedenim obuvalom.

Kako sem se motil ...

Ampak gremo od začetka:

Pridem sam, star dec pr 55-ih pred Stožice, in me rukne – prazno parkirišče, ogromne Stožice, prijeten jesenski večer, folka pa za en manjši lokalni klub? Na blagajni se nas 'drenja' vsega skupaj 6 (šest!!!), od tega trije prodajamo karte viška. Seveda ni nobenemu uspelo unovčiti kart. Sem si mislil: na! pa nas bo glih 53 z vsemi dobitniki nagradnih kart, podarjenih, VIP, osvojenih na kajvem kateri radijski oddaji skupaj.

Vstopim, grem takoj na enga mrzuga, še malo prečekiram FB in vstopim v dvorano:



Jzsmarija, čez eno uro se začne, nas pa za en avtobus? Vsega skupaj par prvoborcev z družinami? WTF?

Počasi se začne s predskupinami Luto, Brez vprašanj, Eight Bomb in ženska hard rock skupina Hellcats. Okej, si mislim, upam, da danes ne bo veljalo tisto 'po jutru se dan pozna', čeprav so Eight Bomb žgali čist ornk dober rockabilly. Ostalo je bilo bolj mnjeaaaaah.

Folk se tudi začne nabirat, skočim po družga mrzuga in TA-DAAAAAA... (sem res spil samo eno pivo?):



In se je začelo s himno Slovana. Pankrti so v dveh urah in pol odšpilali menda 33 pesmi z vseh svojih albumov, singlov in kompilacij. Udarni, glasni in enostavni. Ama nobenega ni brigala (pregovorno slaba) akustika Stožic, samo da je žagalo.

Playlist nekaj najbolj (meni) znanih:
Skupi + Slovan
Lepi in prazni

Jest sem na liniji
Sedemnajst
Partija oz. ZK-pank
Namesto tebe (se mi vse jebe)
Anarhist
Za železno zaveso
Metka se ne more več žogat
Ostan rajš pr men
Umazane igre
Vodja
No fun
Pretty Vacant
Anarchy in UK
God Save The Queen
Totalna revolucija
Lubiana je bulana
Zvečer v mesto



Sledil je dodatek z ponarodelim komadom Osmi dan (veličastno odpelo občinstvo)

Revolucionarni Bandiera Rossa in za konec še Tko to mora biti zdaj

Pero je bil zmeraj direkten. Tudi tokrat, ko je napovedal, kdaj in pri katerem komadu se bo Matlock pridružil Pankrtom. Aja, z Glen Matlockom, enim originalnih članov punk začetnikov z Otoka Sex Pistols, so Pankrti zažigali No fun, God save the King, Pretty vacant in Anarchy in UK. Dobro, a nič pretresljivega, čez Pankrte ga ni (če izvzamem The Clash in Ramones, a teh ni več mogoče videt&slišat v živo).

Colnarič ima kondicije za dva Keitha Moona in je mojstrsko vodil bend, Kavaševe rokice so še vedno hitre, Kramberger, Pretnar dobra ...in seveda Gnus raztura, še posebej tiste orglce med Totalno revolucijo. Poje, kot je zmeraj pel (©), mal ga je tut usrou (večkrat) z refrenom pri Metki amabtqrc. Sej tut plesat nikol ni znal, ampak kondicije pa ma za cele dve ure pa pou.

Brez predpriprave (ponavadi pred koncertom poslušam kak album al pa dva od nastopajočih) sem šel na tale koncert in moram se pohvalit, da sem se več kot polovice komadov spomnil besedil (okej, vsaj del), nekatere sem celo večino odpel. Jbga, kdo bi si mislil, da bom doživljal 55 in še vedno poslušal (med drugim tudi) pank po več desetletjih? Mislim, da je bilo 18. oktobra leta 1977, ko so Pankrti v telovadnici gimnazije Moste odšpilali prvi koncert, ki je pomenil začetek slovenske in jugoslovanske punk scene. In moram priznat, da se je v 40 letih nabralo kar nekaj razlik: prej so na oder (in z njega) leteli pljunkin, zdaj se s pirom obmetavajo (qrc, folk ma več gnarja zdej); prej smo imeli glih za koncert in mogoče še za dva pira (ob obveznem švercanju na cugu do Lublane), zdaj se mirno z avtom pripelješ v Stožice in zastoni parkiraš, sisneš dva-tri mrzle; prej smo v Tivoliju čakali pol ure na toplega Uniona, zdaj dobiš v dveh minutah tri vrste mrzlega; obveznih kilometrskih vrst in čakanja na WC ni več; gospodje varnostniki te spoštljivo pospremiyo na parkirplac in v dvorano, prej si bil faca, če jih nisi fasal od varnostnikov; včasih nas je ogromna prešvicana masa pogala vzdolž odra, zdaj mirno sedim na balkonu in gledam zmetke kao mosh pita z ene 12 mulci. Hehe, mularija; pojma nimajo.

Končni komentar: Majka! Muska taprava, prou paše tudi po dobrih 30 letih.

»Če se ti vse jebe, boš enkrat opazu, da so drugi žvel namesto tebe!«
Yours truly Dejan P.

P.S. Aja, nov CD je v prodaji, in sicer z naslovom Pankrti Stožice 2017. In ga že imam.

Sabina Pešec

Z nahrbtnikom po Vietnamu

Samostojen izlet, brez pomoči turistične agencije, še posebej izven Evrope, se verjetno marsikomu zdi kar precej tvegan podvig. In za mnoge države to tudi drži, a Vietnam ni ena izmed njih. Pravzaprav bi lahko rekli, da je Vietnam idealen za začetniške »backpackerje«. Država je zelo varna, turizem že visoko razvit, večina ljudi govori vsaj malo angleško, dostop do interneta je na voljo praktično povsod. In najhujše, kar se ti lahko zgodi, je, da v Hanoi-ju desetkratno preplačaš taksi (20 dolarjev za 15 minut vožnje).



Narodna noša v mini izvedbi



Na severu Vietnamu



Plantaža lubenic



Tempelj ustanovitelja Vietnamskega cesarstva



Ribarjenje na reki Mekong



Predpriprava hrane v Mekong delti

V Vietnamu, podobno kot v velikem delu ostalih držav tretjega sveta, ki so v preteklih letih doživele turističen bum, najprej opazimo neskladje v razvoju, ki ga najbolje okarakterizira opazka enega od naših sopotnikov: »Tukaj morda nimaš tekoče vode ali urejene kanalizacije, 100-odstotno pa imaš iPhone-a in povezavo z internetom«. Slednje je seveda logična posledica hitrega razvoja turizma, a nas je prvič vse-

no presenetilo, ko smo se usedli v kombi in zagledali papir, na katerem je bilo napisano uporabniško ime in geslo – ja, kombi je ponujal wifi dostop do interneta. Prav tako vlak in vsaka, še tako odročna gostilnica.

Vietnamci so zelo raznolika družčina, sestavljena iz mnogih plemen, za vse pa je značilno, da so večino časa nasmejnani ter zelo prijazni in ustrežljivi. Geograf-

ska lokacija in podnebne razmere omogočajo, da riž in ostali pridelki dozori večkrat letno, zato lakote ni, prav tako nikjer nismo opazili beračev, lepo je poskrbljeno celo za invalide in umsko prizadete. Tudi v večjih mestih, kot je Hanoi, smo se počutili popolnoma varne, celo pred žeparji. Edina stvar, pri kateri je treba biti previden, so taksi metri – te zadeve pa znajo čudežno podivjati, kadar jih potnik (beri: turist) pozorno



Lampion na reki Thu Bon



Past za Američane



Marmorna gora



Striček Ho



Delo na riževem polju

ne spremlja. Obisk Vietnama smo si zastavili zelo ambiciozno. V šestnajstih dneh smo imeli namen prepotovati celoten Vietnam, od Sape na severni meji s Kitajsko do Mekong delte na jugu. In Vietnamu res ne manjka zanimivosti, zato je bil naš urnik zelo natrpan. V Ninh Binhu smo si ogledali tempelj ustanovitelja prvega Vietnamskega kraljestva, Kinh Dưônga Vưônga, in se s kolesi zapeljali med riževimi polji. S spalnim vlakom smo potovali na sever, v gorato pokrajino Sape z značilnimi stopničastimi pobočji, kjer prevladujoče pleme Črnih Hmongov prideluje riž. Obiskali

smo zaliv Halong, ki je s svojimi 2000 otočki uvrščen na UNESCO-v seznam svetovne dediščine. Nato pa sta nam račune prekrizal orkan Damrey in srečanje Azijsko-pacifiškega foruma za sodelovanje (APEC), ki sta začetek novembra pestila prebivalce srednjega Vietnama, in starodavno cesarsko mesto Hue ter največja jama na svetu bosta morala počakati na kdaj drugič. Kljub vsemu smo si uspeli ogledati takrat še napol potopljeni Hoi An in znamenito romarsko središče Marmornato goro. V večih pogledih nepozaben je bil tudi obisk Mekong delte, potovanje pa smo zaključili v največjem vietnamskem mestu Hošimin-

hu, kjer seveda ni šlo brez ogleda znamenitih rovov (in raznovrstnih pasti za Američane) iz časa vojne za neodvisnost izpod Francozov in kasnejše bolj znane vietnamske vojne.

V Vietnamu smo videli in doživeli marsikaj (vključno s šivanjem odprte rane na kolenu kar na pločniku zraven glavne ceste), vendar v spominu najbolj ostanejo njegovi prebivalci s svojo prijaznostjo, ustrežljivostjo in rahlo nenavadnim smislom za humor.

Melita Klemen

Sweet energy –

knjiga receptov, ki navdihuje – Nordijske države, prvič

Če smo se spomladi veselili toplih dni in v pričakovanju poletja polni veselja čakali poletne počitnice, nam v teh dneh misli vedno bolj uhajajo k prazniku, ki so tik pred nami. Ti prazniki imajo tudi svoj čar zaradi zime, v katero smo stopili. Čeprav je za marsikoga čas praznikov zelo stresen čas, saj se poleg tega, kar imamo, tudi zavedamo, česa nimamo, vseeno prinašajo toplino, neko novo upanje. Pa naj bodo to božič, postopno daljšanje svetlega dela dneva ali pa kaj drugega. Največjo toplino pa gotovo prinašata družina in čas, ki ga preživimo skupaj.

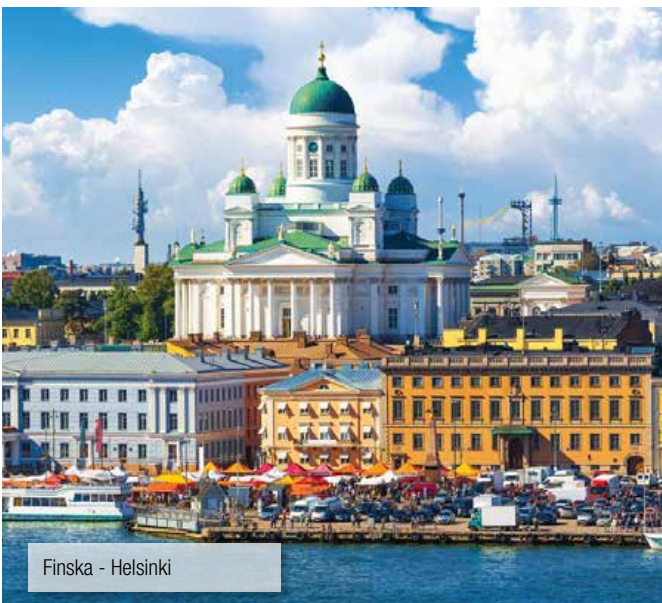
Predstavitev receptov iz Sredozemlja se je zaključila s prejšnjo številko. Ker pa me na zimo najbolj spomni sever Evrope, vam sedaj predstavljam nordijske države.

Nordijske države sestavljajo skandinavske države (Danska, Švedska in Norveška) ter Finska in Islandija. Območje nordijskih držav je geografsko gledano zelo pestro – najdemo tako gorstva kot nižine, vsakdo pozna prečudovite norveške fjorde, nešteto jezer na Finskem ... Podnebje je zelo raznoliko glede na vzhod–zahod ali pa sever–jug. Čeprav se nam zdi, da so zime na severu, vsaj glede na našo predstavo, vedno mrzle, se vendarle razlikujejo glede na jug oz. sever te pokrajine. Najnižja izmerjena temperatura na Švedskem je bila $-52,6\text{ }^{\circ}\text{C}$, medtem ko je bila najvišja poletna temperatura v isti državi $38\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Kar zadeva hrano, skandinavsko hrano uvrščajo med tako zdravo, kot je mediteranska.

Pa začnimo na vzhodu ... z državama, ki ju bom danes predstavila – Finski in Švedski.

Finska



Finska - Helsinki

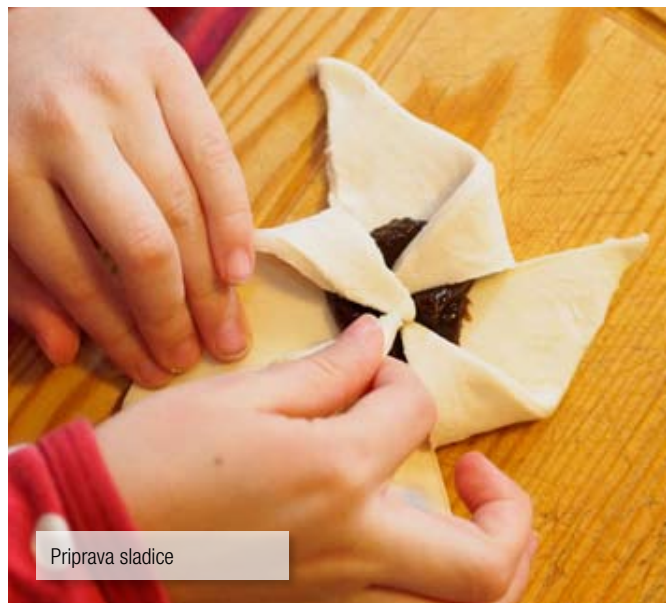
Finski pravimo tudi dežela tisočerih jezer

(točnega števila ne vedo, ocenjujejo jih pa na 55.000), zelo mrzlih in ostrih zim z veliko snega, na drugi strani pa toplih poletij, kjer sonce dva meseca praktično ne zaide; »iznašli« so finsko savno, prav tako pa je tam tudi dom »dobrega moža« – Božička. Glavno mesto je Helsinki, po državni ureditvi pa je parlamentarna republika. Njihova zastava je sestavljena iz bele in modre, kjer bela predstavlja sneg, modra pa jezera. Država je industrijsko bogata, in sicer so njihova področja predvsem lesna industrija, kovinska,

elektronska ... Eno najbolj poznanih podjetij je Nokia.

Njihova prehrana je mešanica skandinavske, ruske in evropske kuhinje. Njihova hrana je preprosta – veliko uporabljajo ribe, jelenje meso, žitarice, sadje – predvsem gozdno, zelenjavo in gobe. Prav tako porabijo tudi kar nekaj mlečnih izdelkov. Kaj pa sladice? Ogromno je kruhastih sladici. Sladica, ki je predstavljena v knjigi, pa sledi v nadaljevanju.

Tradicionalno finsko pecivo »joulutorttu«



Priprava sladice

Sestavine

Testo

- 500 g nesoljenega masla, narezanega na kockice, sobne temperature
- 500 g ricotte
- 4 skodelice večnamenske moke

Nadev iz džema

- 280 g suhih sliv
- 4 žlice sladkorja

Priprava

S prsti zmešajte maslo in moko, da dobite krhko teksturo. Dodajte ricotto in mešajte, dokler se ta ne umeša v testo. Testo okroglo oblikujte, nato sploščite in ovijte s prozorno folijo za živila in postavite v hladilnik za 30 minut. Suhe slive namočite v vodo za dve uri, sperite in nato postavite v kozico. Dodajte sladkor in toliko vode, da so suhe slive v kozici pokrite. Pristavite ogenj, zavrite ter nato zmanjšajte ogenj ter pustite, da počasi vre, dokler se suhe slive povsem ne zmehčajo (približno 15–20 minut).

Občasno premešajte, da preprečite sprijemanje sliv na dno kozice. Ko so suhe slive mehke in so vpile večino vode, kozico odstranite z ognja. Za gladko teksturo lahko iz džema naredite pire, če pa želite ohraniti koščke sliv, džem pretlačite z vilicami. Testo razdelite na tri dele. Razvaljajte prvi del testa, ga trikrat prepognite (kot ovojnico) ter ponovno razvaljajte v kvadratno obliko na približno 0,5–1 cm debelo. Če testo razvaljate pretenko, boste pecivo težje prenesli z deske na pekač, zato naj bo testo raje debelejša kot tanjša. Ko delate s testom, ga zmerno pomokajte, da se ne sprijema na desko. Če na testo po prvem valjanju posujete malo moke, ga boste nato lažje obdelovali. Testo razrežite na kvadratke velikosti približno 8 x 8 (ali uporabite kvadratni modelček). Iz vseh kotov kvadratkov poprečno zarežite do približno polovice od sredine kvadrata, tako da je sredina kvadrata nerazrezana ter pripravljena za nadev iz džema. Na sredino vsakega kvadrata položite čajno žličko džema. Nato iz kvadratkov naredite vetrnice, tako da dvignete en kot kvadrata ter ga prepognete do sredine na vrh džema. Vrh kota premažite z rahlo stepenim jajcem ter na ta kot prepognite naslednji kot kvadrata. Postopek ponovite z zadnjima dvema kotoma. V sredini čvrsto pritisnite, da se koti vetrnice sprimejo. Pecivo postavite na pekač ter ga premažite z rahlo stepenim jajcem. Pecite pri 225 °C približno 12–15 minut oz. dokler ni pecivo zlato rjave barve in rahlo naraslo.

Švedska



Zimska pokrajina v Kiruna Lapland na Švedskem

Švedska je dežela, ki je znana po svoji gospodarski uspešnosti, prečudoviti pokrajini (razteza se 1500 km daleč, od tundre na severu do jugozahodne obale na jugu), in je zaradi redke poseljenosti znana kot pokrajina miru in hribovite divjine. Na Švedskem se je rodil Alfred Nobel, izumitelj in veletrgovec, znana je tudi po Ikei in podjetju Volvo.

Glavno mesto je Stockholm, ki ga opisujejo kot Severne Benetke, mesto med mostovi, saj je prvotno zraslo na petnajstih otokih, sčasoma pa se je razširilo na celinsko obalo.

Je eno izmed najpomembnejših industrijskih mest Švedske, prav tako pa je tudi kulturno središče države.

Danes je Švedska gospodarsko zelo močna država. Najpomembnejše panoge so avtomobilska, strojegradnja, ladjedelništvo, lesnopredelovalna, farmacevtska ... Država je zelo bogata z rudami in seveda z lesom.

Njihova prehrana se drži osnov – to so žitarice, kruh, morska hrana, meso, gobe, krompir, mlečni izdelki, jagodičevje, zelo priljubljene so mesne



Ostkaka - švedska skutna torta

kroglice ... Na splošno velja, da so njihove jedi bolj slane. Kaj pa sladice? Ena izmed njih je predstavljena v nadaljevanju.

Švedska skutna torta »ostkaka«

Sestavine

Za 4 osebe

- 50 g mandljev
- 50 g sladkorja (50 ml)
- 3 jajca
- 30 g moke (50 ml)
- 1 čajna žlička vaniljevega sladkorja
- 500 g skute
- 300 ml smetane
- 1 čajna žlička limonine lupinice

Priprava

Pečico razgrejte na 175 °C.

Namastite pekač (pekač naj bo prostornine približno 1 litra).

Lupine mandljev odstranite tako, da mandlje kuhate približno 1 minuto, jih sperete pod hladno vodo ter nato s prsti nežno iztisnete iz lupin. Nato mandlje na drobno nasekljajte. Stepite jajca in sladkor, dokler ne dobite penaste strukture.

Dodajte preostale sestavine in umešajte.

Maso za skutno torto vlijte v pekač in pecite 1 uro.

Pustite, da se torta ohladi, tako da je skoraj mlačna, preden jo postrežete z džemom iz barjanskih robid in stepeno smetano.



Helena Odlazek, predsednica PIGD ETI Izlake

Aktivnosti gasilcev PIGD ETI Izlake v letu 2017



Pranje šotora

Članice PIGD ETI Izlake smo se v soboto, 21. januarja, zdaj že tradicionalno odpravile v Kotredež, kjer je potekalo 6. tekmovanje v hitrostnem spajanju sesalnega voda. V ekipi so sodelovale: Antonija Šramel, Mojca Majdič, Irma Koren Urankar, Mojca Jazbec, Mojca Ocepek in Mojca Medvešek. Njihov trud in timski duh, ki sta prevladovala v ekipi, jim je prinesel odlično 2. mesto. Čestitke članicam za odličen rezultat, prejeti pokal, ki naj bo motivacija za nadaljnje delo.

V februarju smo imeli redni letni 54. občni zbor članov, na katerem smo polagali račune za preteklo leto, potrdili plan dela za leto 2017 in novo tajnico društva, Antonijo Šramel.

Na oblačen sobotni dan, 18. marca, smo izvedli 8. Spomladansko čistilno akcijo. Udeležilo se nas je 31 članov društva in čistilke. Očistili smo transportne poti, parkirišča, platno obeh šotorov, zgornji plato, stopnišča, zelenice, strugo potoka Medija in obrezali drevesa.

Turistično društvo Boštanj je na prelepo sončno soboto, 6. maja 2017, organiziralo 4. Pohod po naravoslovni poti Azaleja. Udeležilo se ga je okoli 50 pohodnic in pohodnikov. Med njimi smo bile tudi gasilke iz Zasavja, ki smo se odzvale povabilu GZ Sevnica in PGD Boštanj. Pohoda sva se udeležili tudi dve članici PIGD ETI Izlake.

Članice B smo se udeležile izbirnega regijskega tekmovanja za pokal Matevža Haceta GZS za leto 2018, ki je bilo 20. maja v Zagorju. Tovrstnega tekmovanja smo se udeležile prvič, saj vaja zahteva dovolj velik prostor in orodje, česar pa v ETI-ju nimamo na razpolago. Vaje smo imele na vadbenem prostoru PGD Kandrše in PGD Loke. Tekmovanje je končalo 51 ekip v vseh kategorijah. V kategoriji članice B smo tekmovali štiri ekipe in članice B PIGD ETI Izlake smo dosegle odlično 2. mesto, na kar smo zelo ponosne.

V soboto, 2. julija, smo se – tako ženska kot moška ekipa – udeležili 26. Vrtačnikovega memoriala v Šentlambertu. Gasilska tekmovanja se organizirajo in izvajajo za preverjanje in pridobitev strokovne in telesne sposobnosti gasilcev, za preverjanje psihofizične in strokovne usposobljenosti operativnih gasilcev, za spoznavanje in utrjevanje medsebojnih odnosov ter izmenjavo izkušenj. Gasilska tekmovanja spadajo med strokovno in praktično izobraževanje gasilcev.



Tekmovanje Šentlambert



Strokovna ekskurzija

V mesecu požarne varnosti, v oktobru, se gasilci odpravimo na strokovno ekskurzijo, ki je nagrada za celoletno delo. Letos smo si ogledali Nuklearno Krško, se odpeljali do Novega mesta, kjer smo odšli na panoramsko vožnjo s splavom po reki Krki. Pot smo nadaljevali do Šentruperta in si ogledali „Deželo kozolcev“. Odpeljali smo se na razgledno točko „Nebesa“ in končali v zidanici Jaklič.

Udeležili smo se tudi različnih gasilskih slovesnosti v Zagorski dolini, prireditve »Z roko v roki«, prevzema gasilskega kombija GVM PGD Loke, prevzema gasilskega vozila GVV-1 PGD Kandrše, 60-letnice PGD Podkum in pogrebov.

Še enkrat hvala vodstvu za podporo in odobritev nakupa opreme, ki jo gasilci potrebujemo za nemoteno delovanje.

Leto 2017 se izteka in čas je tudi za zahvalo vsem, ki ste se udeležili katerega koli dogodka, z željo, da boste pripravljeni sodelovati tudi v prihodnje.

V svojem imenu in v imenu članov PIGD ETI Izlake želim vsem zaposlenim Zdravo, Srečno, Uspešno, predvsem pa Zadovoljno leto 2018.

Z gasilskim pozdravom: »Na pomoč!«

Sektorska vaja 2017

V oktobru je čas, da gasilci znanje, ki ga vse leto pridobivajo skozi vaje in izobraževanja, v obliki sektorske vaje praktično uporabijo v praksi. Namen vaje ni samo prikaz znanja, ki so si ga pridobili, ampak tudi spoznavanje opreme in znanja sosednjih društev, da bi v primeru resnične intervencije delovali kot eno društvo. Zaradi tega gasilci iz različnih društev delujejo po standardnih operativnih postopkih, kar olajša delo gasilcev in vodij, ker so postopki in oprema večinoma standardni. Tokrat smo svoje znanje testirali na simulaciji požara gospodarskega poslopja v Kandršah. Vaja je potekala v organizaciji PGD Kandrše 15. 10. 2017, sodelovala pa so naslednja okoliška društva: PGD Mlinše, PGD Kolovrat, PGD Izlake, PIGD Eti Izlake in iz sosednje GZ Litija še PGD Vače. Vsa društva so prejela poziv Regijskega centra za obveščanje Trbovlje.

Po aktivaciji je PIGD ETI izvozil z vozilom GVM-1 in priklopnikom ter šestimi člani posadke. Na kraju dogodka smo prejeli nalogo gašenja gorečega in varovanja sosednjega objekta. Dva gasilca sta se opremila z izolirnima dihalnima aparatoma, preostali pa smo postavili cevovod in začeli gasiti gospodarski objekt. Vaji je sledilo spravilo orodja in kratka analiza vaje, ki jo je opravil poveljnik GZ Zagorje ob Savi, tovariš Marko Bokal. Poleg pohvale vseh udeleženih gasilcev je izpostavil problematiko proženja društev iz sosednjih gasilskih zvez, v tem primeru GZ Litija, katere član je PGD Vače. Poziv za intervencijo gre iz ReCO Trbovlje na ReCO Ljubljana, ta pa proži omenjeno društvo. V tem primeru se je izkazalo, da so poziv na intervencijo dobili z zakasnitvijo in so kljub bližini na kraj dogodka prišli predzadnji. Namen tovrstnih vaj je ravno v tem, da se omenjene pomanjkljivosti pokažejo na vajah in ne na resničnih intervencijah.

Poleg rednih vaj smo tudi ob koncu leta velik poudarek namenili preventivi v smislu izobraževanja zaposlenih o gašenju začetnih požarov. Samo izobraževanje poteka v okviru izobraževanja zaposlenih prek službe SVDO, in to tako, da se vsak zaposleni ali novi zaposleni praktično preizkusi v gašenju začetnega požara z gasilnikom. Dosedanja praksa kaže, da je taka preventiva uspešna, ker razen nekaj manjših začetnih požarov tovrstnih dogodkov ne opažamo.

Da nismo imeli opravka z resničnimi intervencijami, je poskrbela tudi mati Narava, ki nam je razen dveh groženj s poplavami letos do zdaj prizanesla. Da pa nismo ostali brez dela, so kot po navadi poskrbeli naftni derivati, ki so iztekali iz tovornjakov in za katere smo ustrezno poskrbeli.

Ob izteku leta 2017 se zahvaljujem vsem gasilkam in gasilcem PIGD ETI, ki se s svojim delom izkazujete in delujete po načelu »Bližnjemu v pomoč, sebi v ponos«. Prav tako se zahvaljujem vsem, ki podpirate naše humanitarno delo.

Naj na koncu vsem zaželim vesele božične in novoletne praznike ter uspešno leto 2018.

Janko Mali, poveljnik PIGD ETI Izlake



V spomin

Roland Glaab

18. marec 1959

29. oktober 2017

Wenn ihr an mich denkt,
seid nicht traurig.

Erzählt lieber von mir
und traut euch zu lachen.

Lasst mir einen Platz zwischen euch,
so, wie ich ihn im Leben hatte.

Globoko smo užaloščeni zaradi nepričakovane smrti našega dolgoletnega sodelavca in prijatelja Rolanda Glaaba, ki nas je zapustil v nedeljo, 29. oktobra 2017.

Roland je bil naš sodelavec 13 let, kot generalni direktor ETI DE od njenega začetka do njegove prezgodnje smrti.

Postavil je temelje za širitev in priznanje ETI-ja na nemškem trgu.

Roland je cenjen in spoštovan predvsem zaradi njegove skrbnosti, njegove predanosti kolektivu ETI in njegovi izjemni pozornosti do svojih sodelavcev.

Ohranili ga bomo v najlepšem spominu.

Marinka Kovač

Od oktobra do decembra 2017 so se upokojili ...

**JELEN KRISTINA**

ETI d.d., El Izlake – kovinski polizdelki, delavka v proizvodnji
41 let delovne dobe, od tega 40 let, 10 mesecev v ETI-ju

**BANTAN RUDI**

ETI d.d., Prodaja za EP, referent prodaje
40 let, 3 mesece delovne dobe v ETI-ju

**BERGANT FRANC**

ETI d.d., TK Izlake, delavec v proizvodnji
40 let, 4 mesece delovne dobe,
od tega 39 let, 6 mesecev v ETI-ju

**PRAŠNIKAR JURIJ**

ETI d.d., TK Izlake, vzdrževalec naprav in orodij
40 let, 2 meseca delovne dobe v ETI-ju

**JUVAN OTO**

ETI PROPLAST, Oddelek plastike, delavec v proizvodnji
37 let, 7 mesecev delovne dobe,
od tega 19 let, 7 mesecev v ETI-ju

Ples pomladi

Bojan Rozina

*Še vedno si lahko pričaram ugaslo dolino,
stisnjeno med zasavske hribe,
žuljave roke,
ko trgajo zmajevo kri iz njenih neder,
smrad iz razmajanih dimnikov,
ko prodira v meglice,
črne saje na zadušenih listih,
separacijo z zamazanimi bajtami,
vzdolž umirajočega potoka,
postopajoče rudniške delavce,
ko mrki frcajo čike na kupe premoga.
Svetloba je bila le bela snežinka, ki pada,
spominja me nate in na vse tiste dni, noči ...*

*Devetdeseta prejšnjega stoletja,
tisočletni sen osamosvojitve,
nov politični sistem,
pohlepni prsti trgajo pogačo skupnega,
čez noč zaprti rudniški kopi,
recesija in depresija korakata po slavnih revirjih,
odmevi se zaletavajo še v druge tovarne,
bobnijo še druga zapiranja.
Sanje se topijo v umazani plundri,
ljudje na zemljevidu iščejo druge doline,
Iz zaprašnosti sem potegnil pismo,
V Detroitu sem doma, 14 sem stara, z imenom Mary ...*

*Na veliko ploščad pred Weinbergerjevo hišo so
zakorakali godbeniki,
neafriške gazele,
športni junaki.*

*V razpihani megli sonce ožarja lica,
delirij vzhičenosti pod žarometi in ognjemeti,
roke grabijo po zraku sreče in uspehov,
telesa plavajo na valovih ekstaze.
V prebujeni pomladi zelene doline
plešejo v divjem ritmu glasbe
mlade Zagorjanke, lepše kot Španke.*

ISTA ŠTEVILKA POMENI ISTO ČRKO	VMEŠAVANJE V TUJE ZADEVE	SPOJINA IRIDIJA IN OSMIJA ZA NALIV. PER.	DIVJA ALI VRTNA CVETLICA	NEKD. ANGLEŠKI ATLET (SEBASTIAN)	REKA V ŠPANIJI	MORALA	PODLOŽNIK V STARIH ATENAH	NAMESTITEV STROJA V KAJ	ZRAČNI PREVOZ	NICK NOLTE	PREMIK DELA TELESA, KRETNJA	ZATRODINA	ČASTNIŠKI ČIN	BIVŠI POSLANEC SDS (IVO)
NIZOZEM. SLIKAR V 19. STOL.							16							
PREVELIKA OBREMNITEV	11													7
AM. BOJNO LETALO V DRUGI SV. VOJNI				2						PRST ČRNIČA EMIL ADAMIČ				
TEVE VODITELJ PUCER				(SNIJOV) REKA NA SEVERU NEMČIJE			BIBLJSKI OČAK OKRASNA CVETLICA		6		KOS CELOTE			
PESNIK PAVČEK					IT. KEMIK, NOBELOVEC 1963 (GIULIO)						GR. REKA ČRTA, KI LOČI ŠTEVEC IN IME.			
INDIJSKA ZVEZNA DRŽAVA				5	OSJE GNEZDO HARFA NA VETER						PRITOK UNE V BIH	9		
NOVO MESTO			BLIŽNJA SORODNICA ČOLN. KI DRSI								VOJVODINEC TONE ANDERLIČ			
VESEL. POSKOČEN IRSKI PLES				LUKA V J. ITALIJI IVO DANEU								STARA MAMA, BABICA	NAUK O GOSPODARSTVU	VEČJE PLOVILO
SUMERSKI BOG VETRA						GLASBENA SKUPINA FRIDOLIN (KRAJŠE)								
UTRIP	LASTNOST KISLEGA	MALIK JESENSKI MESEC	4				JOŽE PLEČNIK PRI-TRDILNICA				BRAZILSKI NO-GOMETAŠ			8
PTIČ ČRNE BARVE				VIDEOREKORDER PLESNA PRIREDITEV							OGRODJE PRI SITU HR. PISEC KERŠOVANI			
JAP. UMETNOST ARANŽ. RASTLINJA						13		LETOVIŠČE V Z. ISTRI VRV (ZASTAR.)						
BOJAZEN	10					AMERIŠKI VESOLJEC ARM-STRONG	SL. PEVKA (ONDINA) OGNJENIK NA SICILIJI					OLIVER ANTAUER PRITOK IR-TIŠA (RUS.)		
LIDIJA OSTERC			GORSKO SLEME RIM. BOGINJA JEZE					1	KRUŠNI OČE					KIT. NAZIV ZA JAPON. BUDIZEM ZEN
PAS PRI KIMONU				VELIKO REŠETO ALUMINIJ						KRAJ PRI KAMNIKU MARIBOR		12		15
ITALIJ. DIRIGENT (TULIO)			14					SLIKAR JAMA						
MEDMET. KI IZRAŽA VESELJE, ... HOPSASA						3		INDIJSKI DUHOVNIK						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	2	12	13	
6	10	14	2	15	13	6	13	6	7	6	3	2	16	6

V naše uredništvo je prispelo **138** izpolnjenih gesel, pravilno geslo se je glasilo: »**KONEC VINOTOKA DEŽ RODOVITNO LETO**«

Računalniški žreb je določil, da nagrade prejmejo naslednji reševalci:

1. nagrada: **Matjaž Žavbi**: 7-dnevno bivanje v počitniškem objektu ETI v prostem terminu
2. nagrada: **Irena Ramšak** (RTK): Velika brisača ETI
3. nagrada: **Janez Hribar** (ETI orodjarna Kamnik): Kapa in USB ključ ETI
4. nagrada: **Uroš Perme** (OPP): Polo majica ETI
5. nagrada: **Zdenka Knez** (OEI): Knjiga Sweet Energy

Vsem nagrajencem čestitke, ostalim tolažba za več sreče pri žrebu prihodnjic.

Za koriščenje prve nagrade se dogovorite z Matejo Gerečnik (int. št. 219), praktične nagrade pa vas čakajo v prostorih marketinga. Rešitve tokratne križanke pošljite na e-naslov: sabina.pesec@eti.si ali v fizični obliki v kadrovsko službo, najkasneje do **27. 2. 2018**.



Oktober – december 2017 »ČETRTLETJE TIMSKEGA DELA«



Pri timskem delu s spoštljivim odnosom učinkovito združujemo kompetence posameznikov. S timskim duhom ustvarjamo kreativno in ambiciozno okolje za celovito osebno rast. Mednarodni in interdisciplinarni timi tvorijo sinergijo znanj za doseganje in preseganje skupnih ciljev.

Zavedamo se, da je doseganje in preseganje skupnih ciljev posledica dobrega timskega dela. Vprašajmo se, kaj lahko SAMI naredimo za dobre rezultate tima in si obenem pomagajmo, da skupen cilj uresničimo. Prav je, da najuspešnejše time tudi nagradimo.

PROIZVODNJA:

V začetku leta 2018 bomo nagradili tim, ki je najbolj napredoval v doseženi produktivnosti v obdobju oktober-december 2017 v primerjavi z obdobjem januar-september 2017.

Ob tem morajo biti sočasno izpolnjeni naslednji pogoji:

- doseganje letnih ciljev produktivnosti vitke proizvodnje,
- delo na konkretni vitki liniji v zadnjem četrtnem letju vsaj 2/3 delovnih ur.

REŽIJSKE SLUŽBE:

V podpornih službah bo uprava določila ekipo, ki je v letu 2017 najbolj učinkovito izvedla pomemben projekt.

Kadrovska služba

